
แผนรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กลุ่มงานสารสนเทศ สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน

สารบัญ

หน้า

รายละเอียดการบังคับใช้เอกสาร

รายละเอียดของเอกสาร (Document control and review)	
ผู้จัดทำเอกสาร (Author)	สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน
ผู้ดำเนินการตามเอกสาร (Owner)	บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
วันที่จัดทำเอกสาร (Date created)	กันยายน ๒๕๖๗
ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร (Last reviewed by)	หัวหน้ากลุ่มงานสารสนเทศ สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน
วันที่ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร (Last date reviewed)	๒๐ กันยายน ๒๕๖๗
ผู้อนุมัติเอกสาร และวันที่อนุมัติเอกสาร (Endorsed by and date)	
วันที่จะต้องมีการตรวจสอบเอกสารครั้งถัดไป (Next review due date)	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

ประวัติการแก้ไขเอกสาร (Version control)			
รุ่น (Version)	**วันที่อนุมัติ (Date of Approval)**	**ผู้อนุมัติ (Approved by)**	**สถานะ (Description of change)**
๑.๐		นายภาณุวัฒน์ ทองสุข ที่ปรึกษาสำนักงานปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ฉบับประกาศใช้

๑. หลักการและเหตุผล

แผนรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (สำนักงาน กสม.) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) แผนรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๒) แผนการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โดยผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบอิสระจากภายนอก อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒. วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อใช้เป็นแผนในการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นของสำนักงาน กสม.

(๒) เพื่อกำหนดขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการรายงานเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อกำหนดกระบวนการในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ติดตาม และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(๓) เพื่อกำหนดขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ การตรวจสอบและแก้ไขเหตุจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น

๓. ขอบเขต

แผนรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ สำนักงาน กสม. ฉบับนี้ ใช้รับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นต่อระบบสารสนเทศ และข้อมูลดิจิทัลของสำนักงาน กสม. รวมถึงบุคคล หรืออุปกรณ์ใด ๆ ซึ่งเข้าถึงระบบารสนเทศและข้อมูลดิจิทัลดังกล่าว

๔. หน้าที่การทบทวนแผน

สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่ทบทวนและขออนุมัติแผนรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ สำนักงาน กสม. ต่อเลขาธิการ กสม. หรือผู้ที่เลขาธิการ กสม. มอบหมาย

๕. หน้าที่ในการดำเนินการตามแผน

สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการตามแผนรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ สำนักงาน กสม. ประกอบด้วย กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล กลุ่มงานคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย และกลุ่มงานสารสนเทศ โดยมีหน่วยงานสนับสนุน คือ สำนักกฎหมาย มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๖. เอกสารและกรอบมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง ประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔

- ประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. ๒๕๖๔

- ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๖

- ประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง มาตรฐานการกำหนดคุณลักษณะความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้แก่ข้อมูลหรือระบบสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖

- ประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของข้อมูลหรือระบบสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

- ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖

๖.๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ. ๒๕๖๔

๗. คำนิยาม

แนวปฏิบัติพื้นฐาน (Security Control Baselines) หมายถึง แนวปฏิบัติพื้นฐานที่กำหนดไว้สำหรับการดำเนินมาตรการป้องกันรับมือ ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ

Recovery Time Objective (RTO) หมายถึง ระยะเวลาในการกู้คืนระบบ

Recovery Point Objective (RPO) หมายถึง ระยะเวลาสูงสุดที่ยอมให้ข้อมูลเสียหาย

Maximum Tolerance Period of Disruption (MTPD) หมายถึง ระยะเวลาสูงสุดที่ยอมให้ธุรกิจหยุดชะงัก เพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง และรองรับการเกิดเหตุการณ์ผิดปกติต่าง ๆ ที่อาจส่งผลให้เกิดการหยุดชะงัก หรือเกิดความเสียหายต่อระบบ เช่น ภัยคุกคาม เป็นต้น การทำงานได้ตามปกติให้เร็วที่สุด

เหตุการณ์ (Event) หมายถึง การเกิดขึ้นที่สังเกตได้ใด ๆ (observable occurrence) ในระบบเครือข่าย สภาพแวดล้อม กระบวนการ ลำดับการดำเนินการ หรือบุคลากร เหตุการณ์อาจมี หรือไม่มีลักษณะที่ส่งผลเชิงลบก็ได้

เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber incident) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีผลเชิงลบที่เกิดจากการกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์ โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ หมายถึง เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ปรากฏต่อระบบสารสนเทศ และเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา ๔๙ ซึ่งคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติได้กำหนดลักษณะของภัยคุกคามทางไซเบอร์ไว้ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber threat) หมายถึง การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์ โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง รูปแบบภัยคุกคาม เช่น

๑) มัลแวร์ (Malware) คือ ซอฟต์แวร์ที่ออกแบบมาเพื่อทำลายหรือรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ มัลแวร์สามารถเป็นได้ทั้งไวรัสคอมพิวเตอร์, โทรจัน, สปายแวร์, รวมถึง Ransomware เป็นต้น

๒) ไวรัสคอมพิวเตอร์ (Computer Viruses) คือ โปรแกรมที่สามารถเข้าไปยังระบบคอมพิวเตอร์และทำลายข้อมูล หรือทำงานไม่ถูกต้องโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ใช้งาน

๓) โทรจัน (Trojan) คือ ซอฟต์แวร์ที่มีเป้าหมายการดักจับเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลซึ่งอาจส่งผลต่อความถูกต้องของข้อมูลภายในระบบสารสนเทศหรืออาจเกิดความเสียหายภายในระบบสารสนเทศได้

๔) เวิร์ม (Worms) คือ ซอฟต์แวร์ที่เป็นอันตรายต่อระบบสารสนเทศที่มีการเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโดยซอฟต์แวร์ชนิดนี้มุ่งเน้นเพื่อการโจมตี ขัดขวางการทำงานและขยายตัวส่งต่อภายในระบบเครือข่ายจนทำให้ไม่สามารถใช้งานระบบสารสนเทศได้

๕) สปายแวร์ (Spyware) คือ ซอฟต์แวร์ประสงค์ร้ายที่ทำงานอย่างลับ ๆ บนคอมพิวเตอร์และรายงานกลับไปยังผู้ใช้ระยะไกล โดยสปายแวร์มุ่งเน้นเพื่อขโมยข้อมูลทางการเงินหรือข้อมูลส่วนบุคคล

๖) แอดแวร์ (Adware) คือ ซอฟต์แวร์ที่รวบรวมข้อมูลการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์และจัดเตรียมโฆษณาให้กับเป้าหมาย ถึงแม้ว่าแอดแวร์อาจไม่เป็นอันตราย แต่ในบางกรณีแอดแวร์อาจทำให้เกิดปัญหากับระบบสารสนเทศได้ ซึ่งแอดแวร์สามารถเปลี่ยนแปลงเส้นทางการเข้าถึงเว็บไซต์ไปสู่เว็บไซต์ที่ไม่ปลอดภัยได้

๗) ซอฟต์แวร์เรียกค่าไถ่ (ransomware) คือ มัลแวร์ชนิดหนึ่ง ที่มีพฤติกรรมเข้ารหัสไฟล์ต่าง ๆ ที่อยู่บนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะเป็นไฟล์เอกสาร รูปภาพ วิดีโอ ผู้ใช้งานจะไม่สามารถเปิดไฟล์ใด ๆ ได้เลย หากไฟล์เหล่านั้นถูกเข้ารหัส ซึ่งการถูกเข้ารหัสก็หมายความว่าจะต้องใช้คีย์ในการปลดล็อคเพื่อกู้ข้อมูลคืนมา ผู้ใช้งานจะต้องทำการจ่ายเงินตามข้อความ "เรียกค่าไถ่" ที่ปรากฏ

๘) ประตูหลัง (Backdoor) คือ ช่องทางพิเศษที่ใช้เข้าถึงระบบงานคอมพิวเตอร์โดยที่ไม่ต้องผ่านการพิสูจน์ทราบตัวตน ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อผู้บุกรุกสามารถเจาะเข้าระบบได้แล้ว ก็จะสร้างประตูหลังเอาไว้เพื่อใช้ในการบุกรุกเข้าสู่ระบบงานคอมพิวเตอร์ในภายหลัง

๙) รูตคิต (Rootkit) คือ โปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อควบคุมระบบหรือขโมยข้อมูลที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ นอกจากใช้สำหรับบุกรุกเข้าสู่ระบบงานแล้ว Rootkit ยังอาจใช้เพื่อดูแลหรือตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์ได้ด้วย

๑๐) การเจาะระบบ (Hacking) คือ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งอาจทำโดยการใช้ช่องโหว่ในระบบหรือเทคนิคการบริหารจัดการผิดกฎหมาย

๑๑) การโจมตีรหัสผ่าน (Brute Force Attacks) คือ การโจมตีที่พยายามลองเข้าถึงระบบหรือบัญชีโดยใช้คำสั่งที่เป็นไปได้ทั้งหมด

๑๒) การปิดกั้นบริการ (Denial of Service - DoS) คือ การโจมตีที่เป็นการส่งข้อมูลมาที่เครือข่ายหรือระบบคอมพิวเตอร์เพื่อทำให้ระบบนั้นไม่สามารถให้บริการได้

๑๓) การปลอมแปลงตัวตน (Identity Theft) คือ การใช้ข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อข้อประโยชน์ต่าง ๆ อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลนั้น

๑๔) การปลอมแปลงข้อมูล (Data Manipulation) คือ การเข้าถึงข้อมูลและปรับเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นไปตามที่ผู้โจมตีต้องการ โดยที่ผู้ใช้ไม่ทราบ

๑๕) การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม (Cyberbullying) คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการก่อกวนหรือก่อกวนผู้อื่นออนไลน์

๑๖) การล่อลวง (Phishing) คือ การปลอมแทรกช่องทางสื่อสารอย่างอีเมลหรือเว็บไซต์เพื่อล่อให้ผู้ใช้เผยข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลบัญชี

๑๗) การละเมิดความเป็นส่วนตัว (Privacy Breaches) คือ การเข้าถึงหรือใช้ข้อมูลส่วนตัวของบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ถูกต้อง

๑๘) ข้อมูลรั่วไหล (Data leaks) การที่ข้อมูลที่ละเอียดอ่อนหรือข้อมูลที่เป็นความลับถูกเปิดเผยโดยไม่ได้ตั้งใจบนอินเทอร์เน็ตหรือรูปแบบอื่นใด การนำข้อมูลออกอาจบันทึกผ่าน Flash drive External Hard disk หรือผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาและเกิดการสูญหายซึ่งอาจเกิดความเสี่ยงที่ผู้ไม่หวังดีสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ละเอียดอ่อนได้

๑๙) บอทเน็ต (Botnet) คือ กลุ่มของอุปกรณ์ที่ติดมัลแวร์และถูกเปลี่ยนเป็น Bot (ย่อมาจาก Robot) ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เว็บแคม เราท์เตอร์ หรืออุปกรณ์ IoT อื่น ๆ เพื่อรอรับคำสั่งจากผู้บุกรุก (Hacker) โดยผู้บุกรุก (Hacker) จะนำ Botnet ที่มีไปใช้ในการโจมตีขนาดใหญ่ เช่น การทำ DDoS เป็นต้น

๒๐) การดักจับข้อมูลในเครือข่าย (Sniffing) คือ การดักข้อมูลที่ส่งจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่ง หรือจากเครือข่ายหนึ่งไปยังอีกเครือข่ายหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นการโจมตีรูปแบบหนึ่งผู้บุกรุกระบบนิยมใช้

๘. ขั้นตอนการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Incident Response Cycle)

แผนรับมือฯ ฉบับนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ในประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง ประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔, ประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมถึงนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของสำนักงาน กสม. ดังนี้

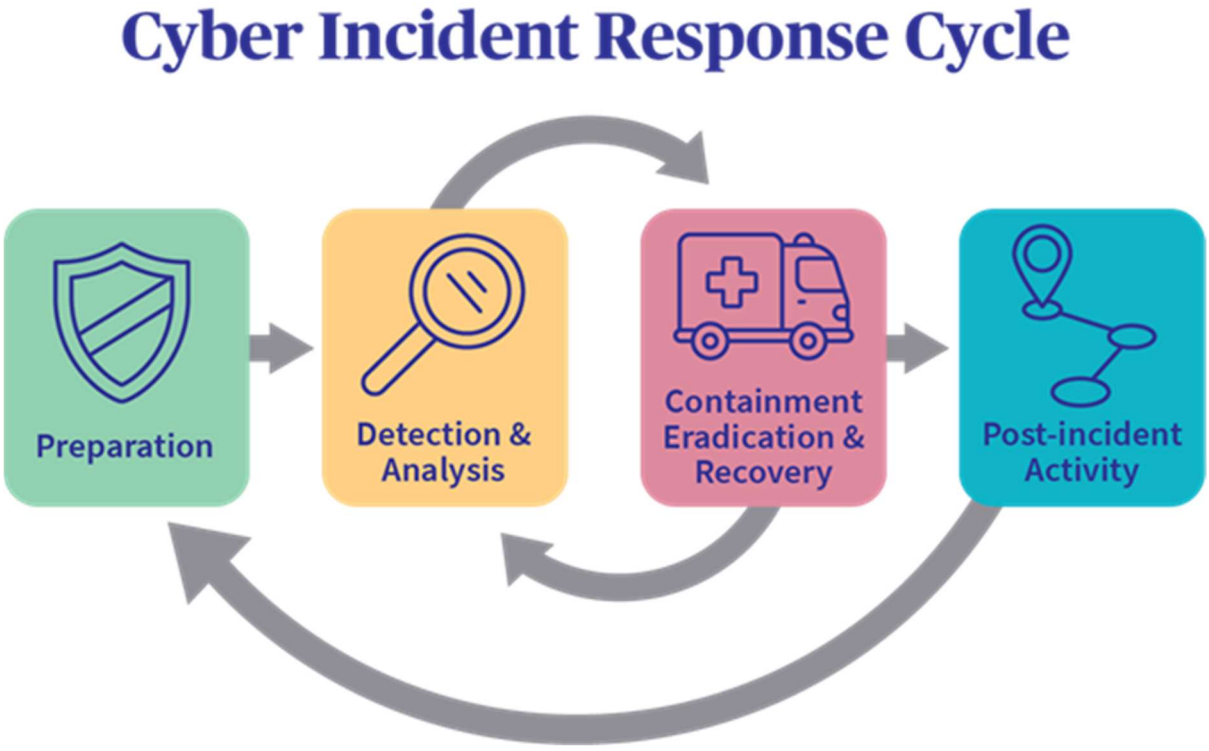

๘.๑ ขั้นเตรียมความพร้อม (Preparation)

สำนักงาน กสม. จะดำเนินการจัดทำมาตรการเพื่อเตรียมการและป้องกันการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ (preparation) เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อต้องเผชิญเหตุ ได้แก่ การจัดเตรียมข้อมูลให้พร้อม การจัดตั้งและฝึกอบรมบุคลากรหรือทีมงาน การจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น การตั้งค่าระบบต่าง ๆ ให้ปลอดภัย การจัดทำนโยบาย แผนงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) กำหนดโครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Incident Response Team: CIRT) (รายละเอียดตามภาคผนวก ข)

๒) กำหนดโครงสร้างการรายงานเหตุการณ์ (Incident Reporting Structure)

ลำดับ	ผู้เกี่ยวข้อง	หน้าที่
๑	ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก Incident (Incident Reporter)	แจ้งเหตุ หรือรายงานด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่พบหรือสงสัยว่ามีภัยคุกคามเกิดขึ้น
๒	ผู้รับแจ้งเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ภายในสำนักงาน กสม.	รับแจ้งเหตุหรือรับรายงานด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ลำดับ	ผู้เกี่ยวข้อง	หน้าที่
๓	ทีมรับมือและตอบสนองต่อเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์	๑. รับมือและตอบสนองต่อเหตุการณ์ผิดปกติทางไซเบอร์ ๒. ให้คำแนะนำปรึกษาบุคลากรที่เกี่ยวกับจุดอ่อน การป้องกัน ข้อควรระมัดระวังและแจ้งเตือนภัยคุกคามที่เกิดใหม่ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๓. มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอกองค์กร เช่น ThaiCERT เพื่อแบ่งปันข้อมูลข่าวสารด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อป้องกัน และตอบสนองภัยคุกคามได้เร็วขึ้น
๔	ทีมเฝ้าระวังและวิเคราะห์การแจ้งเตือน Incident	๑. เฝ้าระวังและวิเคราะห์การแจ้งเตือนภัยคุกคามจากอุปกรณ์ตรวจจับ ๒. ให้คำแนะนำปรึกษาบุคลากรที่เกี่ยวกับจุดอ่อน การป้องกัน ข้อควรระมัดระวัง และแจ้งเตือนภัยคุกคามที่เกิดใหม่ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๓. มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอกองค์กร เช่น ThaiCERT เพื่อแบ่งปันข้อมูลข่าวสารด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อป้องกัน และตอบสนองภัยคุกคามได้เร็วขึ้น
๕	ผู้บริหาร	รับผิดชอบการกำหนดนโยบาย ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา จัดหา และสนับสนุนงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่าย ตลอดจนติดตาม กำกับ ดูแล ควบคุมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๓) กำหนดเกณฑ์และขั้นตอนในการเรียกใช้งาน (Activate) การตอบสนองต่อเหตุการณ์และ CIRT

ลำดับ	ขั้นตอน	รายละเอียด
๑	**ตรวจพบภัยคุกคามทางไซเบอร์**	- ผู้ใช้งานแจ้งเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือตรวจพบพฤติกรรมที่เป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์จากอุปกรณ์ป้องกันระบบเครือข่ายหรือเครื่องมือด้านความปลอดภัยต่าง ๆ - เจ้าหน้าที่ไอทีเฝ้าระวังและตรวจสอบเหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Detection)
๒	**ตรวจสอบภัยคุกคามทางไซเบอร์**	ตรวจสอบข้อมูลของภัยคุกคามทางไซเบอร์ (analysis) และประเมินระดับภัยคุกคามตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๐
๓	**ควบคุมภัยคุกคามทางไซเบอร์**	ดำเนินการควบคุมภัยคุกคามทางไซเบอร์ (containment) ให้ส่งผลกระทบน้อยที่สุด และป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายไปยังส่วนอื่น ๆ ซึ่งในกรณีที่เร่งด่วน สำนักงาน กสม. จะทำการปิดระบบหรือตัดการเชื่อมต่อของระบบคอมพิวเตอร์ชั่วคราว

ลำดับ	ขั้นตอน	รายละเอียด
๔		ดำเนินการแก้ไข (eradication) หรือกำจัดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในเบื้องต้นในทันที
๕	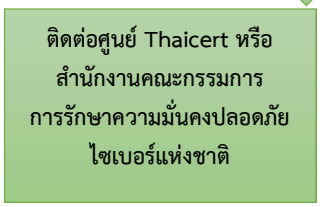	ในกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จะดำเนินการติดต่อศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (Thaicert) หรือสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เพื่อขอคำแนะนำหรือขอความช่วยเหลือ
๖	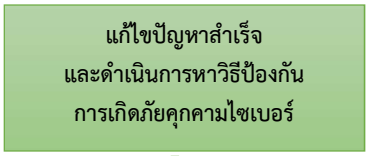	หลังจากแก้ไขปัญหาภัยคุกคามไซเบอร์สำเร็จแล้ว สำนักงาน กสม. จะบันทึกเหตุภัยคุกคามและดำเนินการประชุมเพื่อสรุปผลและหาวิธีป้องกัน/ตรวจหาช่องโหว่และหาวิธีการป้องกันการเกิดภัยคุกคามไซเบอร์ในลักษณะเดิม
๗	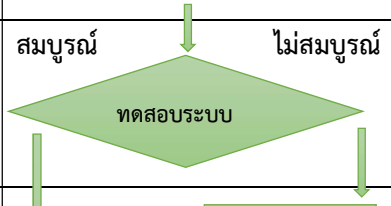	ตรวจสอบการทำงานของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศว่าสามารถทำงานได้สมบูรณ์หรือไม่ ในกรณีที่พบว่าการทำงานไม่สมบูรณ์หรือข้อมูลสำคัญสูญหายไปจะดำเนินการกู้คืนระบบงาน
๘		ดำเนินการตามขั้นตอนการกู้คืนข้อมูลตามที่ระบุในแผนการสำรองและกู้คืนระบบ ในกรณีที่กู้คืนระบบไม่ได้ สำนักงาน กสม. จะพิจารณาเปิดใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์สำรองและเร่งกู้ระบบงานคอมพิวเตอร์หลัก
๙		เมื่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน กสม. สามารถทำงานได้เป็นปกติแล้ว หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบด้านโครงข่ายระบบสารสนเทศของ สำนักงาน กสม. จะดำเนินการสรุปผลในการดำเนินการรับมือภัยคุกคามไซเบอร์
๑๐	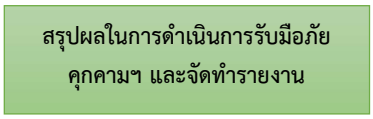	สรุปผลในการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ และแจ้งผลการดำเนินงานให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารระดับสูงด้านสารสนเทศ เลขาธิการ กสม. เป็นต้น

๔) จัดเตรียมข้อมูลและอุปกรณ์ (ข้อมูลการติดต่อและอุปกรณ์ติดต่อสื่อสารของบุคลากร) รวมถึงช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่จำเป็น ได้แก่

๔.๑) รายชื่อและช่องทางการติดต่อของผู้ที่เกี่ยวข้องและประสานงานในการรับมือและตอบสนองต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์

๔.๒) ช่องทางการรายงานเหตุการณ์ ให้ผู้ได้รับผลกระทบ หรือพบเห็นเหตุการณ์

๔.๓) ช่องทางการรายงานและติดตามข้อมูลสถานการณ์ดำเนินการของเหตุการณ์ที่ได้รับแจ้ง

๕) จัดเตรียมอุปกรณ์, ซอฟต์แวร์ และแหล่งข้อมูลสำหรับวิเคราะห์เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ เช่น ระบบจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ การรวบรวมข่าวกรองเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Threat Intelligence) เป็นต้น

๖) จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของสำนักงาน กสม. (Risk Assessment)

๗) จัดทำแผนผังโครงสร้างขั้นตอนการรับมือฯ ของสำนักงาน กสม. (รายละเอียดตามภาคผนวก ข)

๘) ดำเนินการตามแนวปฏิบัติพื้นฐาน (Security Control Baselines) เพื่อเตรียมการและป้องกันการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Preparation) ดังนี้

แนวปฏิบัติ	รายละเอียด
๑) การเตรียมพร้อมด้านบุคลากร	(๑) จัดฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์และวิธีการตอบสนองและแจ้งเหตุเบื้องต้นเมื่อมีเหตุการณ์ผิดปกติ รวมถึงสร้างความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ (Awareness Training) เช่น การใช้รหัสผ่านที่มีความปลอดภัย เป็นต้น (๒) การใช้เหตุการณ์และการจำลองเหตุการณ์ เพื่อสร้างสถานการณ์ที่เป็นไปได้ของการโจมตีและการรับมือกับภัยคุกคาม เพื่อสร้างความเข้าใจและทักษะในการตอบสนองต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ (๓) ดำเนินการแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่สำหรับประสานงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตราที่ ๔๖ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ระดับบริหารและระดับปฏิบัติการเพื่อประสานงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
๒) การป้องกันมัลแวร์ / ป้องกันไวรัส /สปายแวร์	การป้องกันมัลแวร์ (malware) / ไวรัส (viruses) / สปายแวร์ (spyware) เป็นส่วนสำคัญของแนวปฏิบัติพื้นฐานด้านความปลอดภัย โดยมีแนวทางในการป้องกัน ดังนี้ (๑) ใช้โปรแกรมแอนตี้ไวรัสและโปรแกรมป้องกันมัลแวร์ที่เชื่อถือได้เพื่อสแกนและตรวจจับภัยคุกคามทางไซเบอร์ (๒) อัปเดตซอฟต์แวร์และระบบปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ จากผู้ผลิตซอฟต์แวร์เพื่อแก้ไขช่องโหว่ด้านความปลอดภัย (๓) ประเมินและควบคุมสิทธิ์การเข้าถึงเครื่องคอมพิวเตอร์และข้อมูลที่สำคัญ เพื่อป้องกันการเข้าถึงที่ไม่ได้รับอนุญาต (๔) ใช้การเข้ารหัสข้อมูลเมื่อส่งข้อมูลผ่านเครือข่าย เพื่อป้องกันการรั่วไหลข้อมูลจากการถูกโจมตี (๕) ติดตั้งซอฟต์แวร์เพื่อตรวจสอบและคัดกรองอีเมล เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสผ่านทางอีเมล (๖) การสร้างการสำรองข้อมูลและการคืนค่าข้อมูล เพื่อให้สามารถกู้คืนข้อมูลได้ในกรณีที่ข้อมูลถูกทำลายจากมัลแวร์หรือการโจมตีอื่น ๆ

แนวปฏิบัติ	รายละเอียด
๓) ไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ป้องกันการบุกรุก (IPD)	แนวปฏิบัติพื้นฐาน (Security Control Baselines) สำหรับไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ป้องกันการบุกรุก (Intrusion Prevention Devices - IPDs) เป็นส่วนสำคัญในการปกป้องระบบและข้อมูลจากการโจมตีและการบุกรุก โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ (๑) ติดตั้งและกำหนดค่าไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ป้องกันการบุกรุกให้เหมาะสมกับโครงสร้างและความต้องการของระบบเครือข่าย (๒) ตั้งค่าไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ IPD เพื่อตรวจจับและป้องกันการบุกรุกที่เข้ามาในระบบ เช่น การบล็อกการเชื่อมต่อที่ไม่ได้รับอนุญาต (๓) อัปเดตและดูแลซอฟต์แวร์ โดยติดตั้งแพทช์เป็นประจำ เพื่อป้องกันการใช้ช่องโหว่เพื่อเข้าถึงระบบ (๔) ตั้งค่าไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ IPD ให้มีการจัดเก็บ Log ที่เกี่ยวข้อง เช่น การบุกรุก, การสแกนพอร์ต, และการเข้าถึงที่ไม่ได้รับอนุญาต (๕) ปรับแต่งการตั้งค่าและเพิ่มความสามารถใหม่ ๆ ของอุปกรณ์เพื่อเสริมความปลอดภัยและป้องกันการโจมตีที่เพิ่มขึ้น (๖) ทดสอบความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของไฟร์วอลล์ และอุปกรณ์ IPD โดยประมาณการโจมตีและการทดสอบการป้องกัน (๗) ฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้งานและการดูแลรักษาอุปกรณ์ไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ IPD (๘) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากไฟร์วอลล์และอุปกรณ์ IPS เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงมาตรการต่างๆ ตามความเหมาะสม
๔) มาตรการรักษาความปลอดภัยบุคลากร	การรักษาความปลอดภัยบุคลากร เพื่อป้องกันการเข้าถึงไม่พึงประสงค์และการละเมิดความเป็นส่วนตัวของข้อมูล โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ (๑) ตรวจสอบประวัติของบุคลากรที่มีการเข้าร่วมในองค์กร เช่น ประวัติการทำงาน ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน (๒) จัดการสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลและระบบของบุคลากร โดยให้เข้าถึงข้อมูลและระบบที่เกี่ยวข้องเพียงเท่าที่จำเป็นตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (๓) จัดการฝึกอบรมและการประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการความปลอดภัย โดยให้บุคลากรรับทราบและปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน (๔) ใช้เทคโนโลยีที่มีการรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เช่น การใช้ระบบควบคุมการเข้าถึงและการตรวจสอบตัวตนที่เข้มงวด

แนวปฏิบัติ	รายละเอียด
	(๕) สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรโดยให้ความสำคัญกับความตระหนักและความรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ (๖) ตรวจสอบการดำเนินการของบุคลากรในการใช้งานระบบเครือข่ายเพื่อตรวจจับและป้องกันกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือเป็นอันตราย (๗) รักษาความลับและข้อมูลที่มีค่าขององค์กรโดยให้สิทธิ์การเข้าถึงเฉพาะบุคคลที่มีความจำเป็นเท่านั้น
๕) มาตรการรักษาความปลอดภัยทางกายภาพ	ความปลอดภัยทางกายภาพมีความสำคัญอย่างมากในการป้องกันการเข้าถึงที่ไม่เหมาะสมหรือที่ไม่ถูกต้อง และการละเมิดความเป็นส่วนตัวของข้อมูล โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ (๑) การเข้าถึงและควบคุมการเข้าออก ต้องมีการจัดระบบการเข้าถึงและควบคุมการเข้าออกของบุคคลและพาหนะที่เข้าสู่พื้นที่ที่มีข้อมูลสำคัญหรืออุปกรณ์ที่มีความสำคัญ (๒) ใช้ระบบการรักษาความปลอดภัย เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อเฝ้าสังเกตและบันทึกการเข้าถึง (๓) มีการรักษาความลับของข้อมูลและอุปกรณ์ที่มีความลับอย่างเข้มงวด เช่น การใช้ตู้เซฟหรือการรักษาคีย์การ์ด (๔) ตรวจสอบและควบคุมสิทธิ์การเข้าถึงพื้นที่ที่มีความสำคัญ และมีการตรวจสอบเพื่อป้องกันการเข้าถึงที่ไม่ได้รับอนุญาต (๕) มีการแนะนำบุคลากรของหน่วยงานให้มีความเข้าใจและปฏิบัติตามมาตรฐานของหน่วยงานเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทางกายภาพและระบบรักษาความปลอดภัย
๖) การบันทึกเหตุการณ์	การบันทึกเหตุการณ์ (Event Logs) เพื่อการตรวจสอบและการตรวจสอบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในระบบขององค์กร โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ (๑) กำหนดขอบเขตและประเภทของเหตุการณ์ที่ควรถูกบันทึก เช่น เหตุการณ์เครือข่าย, เหตุการณ์ระบบ, เหตุการณ์การเข้าถึง ฯลฯ (๒) ตรวจสอบและควบคุมความสมบูรณ์และความถูกต้องของบันทึกเหตุการณ์ เพื่อให้แน่ใจว่ามีข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องสำหรับการวิเคราะห์ (๓) จัดเก็บข้อมูลบันทึกเหตุการณ์ในที่ปลอดภัยและมีระบบ เพื่อป้องกันการสูญหายหรือการแก้ไขข้อมูล (๔) ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลบันทึกเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อตรวจจับกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปกติ

แนวปฏิบัติ	รายละเอียด
	(๕) จัดทำรายงานและแจ้งเตือนสำหรับเหตุการณ์ที่มีความสำคัญหรือเหตุการณ์ที่ต้องการดำเนินการต่อเนื่อง (๖) ควบคุมการเข้าถึงข้อมูลบันทึกเหตุการณ์โดยให้สิทธิ์เฉพาะบุคคลที่มีความจำเป็น และมีหน้าที่เกี่ยวข้องเท่านั้น (๗) วิเคราะห์และทำนายแนวโน้มจากข้อมูลบันทึกเหตุการณ์เพื่อการระบุและการป้องกันก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์เชิงรุก
๗) การแพตช์/อัปเดต	การแพตช์และอัปเดตเป็นส่วนสำคัญของแนวปฏิบัติพื้นฐานด้านความปลอดภัย (Security Control Baselines) เพื่อให้ระบบและโปรแกรมในองค์กรมีความปลอดภัยอยู่เสมอ โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ (๑) ติดตามและสแกนช่องโหว่ที่เกิดขึ้นในระบบและซอฟต์แวร์เพื่อตรวจจับและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ (๒) ประเมินความเสี่ยงของช่องโหว่ที่พบ และดำเนินการอัปเดตเพื่อควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม (๓) ตั้งค่าระบบให้มีการอัปเดตอัตโนมัติเพื่อให้มั่นใจว่าระบบมีแพตช์ล่าสุดสามารถป้องกันช่องโหว่ที่เป็นภัยคุกคามได้ (๔) ทดสอบแพตช์ใหม่ในระบบทดสอบก่อนการใช้งานจริงเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และพิจารณาการติดตั้งแพตช์ใหม่ให้กับระบบที่ใช้งานจริง (๕) สร้างกระบวนการสำหรับการแพตช์และการอัปเดตเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายขององค์กร

๘.๒ ขั้นตอนการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Detection & Analysis)

๘.๒.๑ สำนักงาน กสม. จะดำเนินการในการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถบรรเทาความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ และสามารถแจ้งเตือนได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) จัดทำแนวทางรับมือเมื่อเกิดการโจมตีรูปแบบทั่วไปที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน (Common Attack Vectors/ Common Threat Vectors) ดังนี้

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
การโจมตีอุปกรณ์แบบถอดได้	การโจมตีอุปกรณ์แบบถอดได้หรืออุปกรณ์ต่อพ่วง ตัวอย่างเช่น โค้ดที่	- ให้สแกนเพื่อหาไวรัสจากสื่อบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เช่น สื่อบันทึกพกพา

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
(External/Removable Media)	เป็นอันตรายแพร่กระจายไปยังระบบจากแฟลชไดรฟ์ที่ติดไวรัส	(Flash Drive) และ External Hard Disk เป็นต้น ก่อนใช้งานทุกครั้ง - กรณีพบไฟล์แปลกปลอมหรือพบความผิดปกติของไฟล์ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ไอทีทราบโดยเร็ว
การพยายามเข้าถึงระบบที่ไม่สำเร็จ (Unsuccessful Activity Attempt)	การพยายามเข้าถึงระบบที่ไม่สำเร็จหลายครั้ง (ผู้ใช้จำรหัสผ่านไม่ได้) การพยายามโดยเจตนาเพื่อเข้าถึง Information System (IS) โดยไม่ได้รับอนุญาต (ผู้โจมตีพยายามสุ่มชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านเพื่อเข้าระบบ)	ดำเนินการตรวจสอบ Log จากระบบ Firewall เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ภัยเหตุการณ์ความผิดปกติซึ่งอาจเป็นภัยคุกคาม เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้
การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)	กิจกรรมที่พยายามรวบรวมข้อมูลที่ใช้เพื่อระบุลักษณะของ IS, แอปพลิเคชัน, เครือข่ายข้อมูลของหน่วยงาน และผู้ใช้ที่อาจมีประโยชน์ในการกำหนดการโจมตี ซึ่งรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำแผนที่เครือข่ายข้อมูลของหน่วยงาน อุปกรณ์และแอปพลิเคชัน IS การเชื่อมต่อระหว่างกัน และผู้ใช้หรือโครงสร้างการรายงาน กิจกรรมนี้ไม่ส่งผลให้เกิดการประนีประนอมโดยตรง	ดำเนินการบล็อก IP ต้นทาง หลังจากนั้นทำการสร้าง Rule เพื่อบล็อกการ Scan ระบบเครือข่าย หลังจากนั้นจะทำการรวบรวมหลักฐานของเหตุการณ์ Scan ระบบเครือข่ายเพื่อนำไปสร้างรายงานและองค์ความรู้
การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยที่หน่วยงานกำหนด (Non-Compliance Activity)	ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับระบบสารสนเทศ (IS) อาจมาจากการกระทำหรือการละเลยของผู้ใช้งานที่ได้รับอนุญาต ตัวอย่างของพฤติกรรมที่เป็นต้นเหตุของความเสี่ยงนี้ ได้แก่ การละเลยไม่อัปเดตแพทช์ความปลอดภัย, การไม่ติดตั้งซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส, การติดตั้งแอปพลิเคชันที่มีช่องโหว่ความปลอดภัย, หรือการไม่ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงาน กสม.	- หมั่นตรวจสอบและอัปเดตแพทช์ความปลอดภัยความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
	พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้เกิดช่องโหว่ที่อาจนำไปสู่การโจมตีทางไซเบอร์ และเป็นต้นเหตุของความเสียหายต่อระบบสารสนเทศและข้อมูลสำคัญ	
การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)	เป็นเหตุการณ์ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย หรือเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของสำนักงาน กสม. ถูกบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic) หรือชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่ง หมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือ ชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง อาทิ เช่น Virus, Worm, Trojan, Spyware, Ransomware, Backdoor หรือ Rootkit เป็นต้น โดยเหตุการณ์นั้นส่งผลกระทบการใช้งานที่เป็นปกติ หรือกระทบกับเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่สามารถใช้งานได้เป็นวงกว้าง หรือกระทบกับข้อมูลชั้นความลับ ระดับลับขึ้นไป	อัพเดทระบบซอฟต์แวร์ให้เป็นปัจจุบันเพื่ออุดช่องโหว่ต่าง ๆ ของโปรแกรมระบบ (System Software)
การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)	การเข้าถึงระบบสารสนเทศอย่างไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีสิทธิพิเศษ การเข้าถึงแบบไม่มีสิทธิพิเศษ ซึ่งเรียกว่าการเข้าถึงระดับผู้ใช้ให้สิทธิ์การเข้าถึงระบบงาน ที่จำกัดตามสิทธิ์ที่ได้รับจากผู้ใช้ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลหรือเครดิตบัญชีที่ไม่ได้รับอนุญาตซึ่งอาจใช้ในการทำหน้าที่	ดำเนินการตรวจสอบ log ที่มาจาก Firewall, IPS, WAF เพื่อตรวจสอบว่าตรงกับเกณฑ์ ดังนี้ ๑) พยายาม log-in นอกเวลาทำงาน ๒) Log-in ภายใต้ IP ที่องค์กรกำหนด หากพยายาม Log-in นอกเวลา หรือ Log-in จาก IP ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
	ของผู้ใช้ เช่น การเข้าถึงแอปพลิเคชันเว็บ พอร์ทัลเว็บ หรือทรัพยากรข้อมูลอื่นที่คล้ายคลึงกัน หากระบบงานถูกบุกรุกด้วยโค้ดที่มีเจตนาไม่ดี ซึ่งสามารถควบคุมโต้ตอบจากระยะไกล	
การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)	การเข้าถึงระบบงานด้วยสิทธิพิเศษโดยไม่ได้รับอนุญาต การเข้าถึงแบบมีสิทธิพิเศษ ซึ่งมักเรียกว่าการเข้าถึงระดับผู้ดูแลระบบ หรือระดับรูท ช่วยให้เข้าถึงระบบงานได้ไม่จำกัด หมวดหมู่นี้รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการเข้าถึงข้อมูลประจำตัวบัญชีโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งสามารถใช้เพื่อทำหน้าที่ด้านการดูแลระบบ (เช่น ผู้ดูแลระบบโดเมน) หากระบบงานถูกบุกรุกด้วยโค้ดที่เป็นอันตรายซึ่งมีการควบคุมแบบโต้ตอบระยะไกล ระบบจะรายงานข้อมูลดังกล่าว	ดำเนินการตรวจสอบ log ที่มาจาก Firewall, IPS, WAF เพื่อตรวจสอบเช็คว่าตรงกับเกณฑ์ ดังนี้ ๑) พยายาม log-in นอกเวลาทำงาน ๒) Log-in ภายใต้ IP ที่องค์กรกำหนด หากพยายาม Log-in นอกเวลา หรือ Log-in จาก IP ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้
การถูกโจมตีในรูปแบบ Network Scanning	กระบวนการที่ผู้ไม่ประสงค์ดีพยายามทำลายหรือเข้าถึงข้อมูลในระบบเครือข่ายของบุคคล หรือองค์กรอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ได้รับอนุญาต โดยเครื่องมือพิเศษที่ออกแบบมาเพื่อสแกนหรือสำรวจเครือข่าย	ตรวจสอบ log ที่มาจาก Firewall, IPS, WAF หากพบความเสี่ยงจะแจ้งทีมงาน
การถูกโจมตีในรูปแบบ Ransomware	การโจมตีจากมัลแวร์ชนิดหนึ่งที่เข้ารหัสไฟล์ของเหยื่อแล้วขโมยข้อมูลของเหยื่อไป จากนั้นผู้โจมตีก็จะเรียกค่าไถ่จากเหยื่อ เพื่อให้เหยื่อจ่ายเงินแลกกับการได้ข้อมูลคืน โดยส่วนใหญ่แล้วเหยื่อจะยอมจ่ายเงินเพื่อขอข้อมูลคืน	ให้ปิดการเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ตโดยทันที และหาสาเหตุที่โดนโจมตีว่ามาจากช่องทางไหน และทำการสแกนไวรัสเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้งาน

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
การโจมตีการเข้ารหัส (Encryption Attacks):	การโจมตีการเข้ารหัสเกี่ยวข้องกับการบุกรุกหรือแทรกแซงกระบวนการเข้ารหัสข้อมูล เช่น การโจมตีช่องโหว่ในการใช้วิธีการเข้ารหัสที่ไม่ปลอดภัย เพื่อถอดรหัสข้อมูลที่ถูกเข้ารหัสไว้ หรือการโจมตีต่อการเข้ารหัสข้อมูลที่ส่งผ่านเครือข่าย รวมถึงการถอดรหัสข้อมูลที่ถูกเข้ารหัสไว้	๑) หยุดการโจมตี - หากเป็นไปได้ หยุดการใช้งานระบบหรือข้อมูลที่ถูกโจมตีในขณะนั้นทันที เพื่อป้องกันความเสียหายที่เพิ่มเติมจากการโจมตีต่อไป ๒) ตรวจสอบและติดตามการเข้าถึง - ทำการตรวจสอบประวัติการเข้าถึงระบบหรือข้อมูลที่ถูกโจมตี เพื่อดูว่าใครมีการเข้าถึงข้อมูลและทำอะไรในระบบบ้าง ๓) ประเมินความเสียหาย - ประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการโจมตี เช่น ข้อมูลที่สูญหาย ข้อมูลที่ถูกเปิดเผย หรือความเสียหายทางเศรษฐกิจ ๔) กู้คืนข้อมูล - พยายามกู้คืนข้อมูลที่สูญหายหรือถูกเข้ารหัสโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยการใช้วิธีการสำรองข้อมูล (backups) หรือซอฟต์แวร์กู้คืนข้อมูล ๕) ปรับปรุงความปลอดภัย - ทำการปรับปรุงระบบการเข้ารหัสโดยเปลี่ยนวิธีการเข้ารหัสที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันเป็นวิธีที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ๖) เพิ่มความมั่นคงปลอดภัย - ทำการเพิ่มระดับความปลอดภัยของระบบโดยการเพิ่มการตรวจสอบและการตรวจจับการเข้าถึงของผู้ใช้งานที่มีความเสี่ยง ๗) รายงานและวิเคราะห์เหตุการณ์

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		- ทำการรายงานการเกิดการโจมตีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและการประมวลผลข้อมูลเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์และป้องกันการเกิดซ้ำในอนาคต
การโจมตีเว็บ (Web Attacks): เช่น SQL Injection, Cross-Site Scripting (XSS), Cross-Site Request Forgery (CSRF)	ซึ่งทำให้ผู้ไม่ประสงค์ดีสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือควบคุมเว็บไซต์ได้ - SQL Injection: การป้องกันไม่ให้ผู้ไม่ประสงค์ดีฝังโค้ด SQL ลงในคำสั่ง SQL ที่ส่งไปยังเว็บเซิร์ฟเวอร์ - Cross-Site Scripting (XSS): การแทรกสคริปต์ที่ไม่ปลอดภัยในหน้าเว็บที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ เพื่อทำให้เกิดการกระทำที่ไม่ควรเกิดขึ้น - Cross-Site Request Forgery (CSRF): การโจมตีที่นำการดำเนินการที่ผู้ใช้งานยอมรับและมักจะทำอย่างไม่ระมัดระวัง ให้ทำการกระทำกับเว็บไซต์อื่น ๆ ที่ผู้ไม่ประสงค์ดีควบคุมได้	๑) ปิดช่องโหว่ทันที - แก้ไขช่องโหว่ที่เปิดเผยทันทีเพื่อป้องกันการโจมตีต่อไป ตัวอย่างเช่น ปรับแก้โค้ดหรือคำสั่งที่ทำให้เกิดช่องโหว่ SQL Injection หรือ XSS ๒) การตรวจสอบและทดสอบ - ทำการตรวจสอบโครงสร้างของระบบเพื่อค้นหาช่องโหว่ที่เปิดเผยและทดสอบระบบเพื่อตรวจจับช่องโหว่ที่มีในระบบ ๓) การใช้งานอินพุตอย่างปลอดภัย - ใช้เทคนิคการกรองอินพุต (Input Validation) และการตรวจสอบอินพุต (Input Sanitization) เพื่อป้องกันการเข้าถึงไม่ถูกต้องและการโจมตี ๔) การป้องกัน CSRF - ใช้ CSRF Token เพื่อระบุและตรวจสอบคำขอที่ส่งมาจากผู้ใช้งานเพื่อป้องกันการโจมตี CSRF ๕) การป้องกัน XSS - ใช้งาน Content Security Policy (CSP) เพื่อลดโอกาสของการโจมตี XSS โดยจำกัดการทำงานของสคริปต์ที่สามารถรันในหน้าเว็บได้ ๖) การปรับแต่งความปลอดภัยของเซิร์ฟเวอร์ - ปรับแต่งการตั้งค่าของเซิร์ฟเวอร์เพื่อป้องกันการโจมตีต่าง ๆ รวมถึง

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		การใช้งาน HTTPS และ SSL/TLS เพื่อเข้ารหัสการสื่อสารระหว่างเซิร์ฟเวอร์และผู้ใช้ ๗) การอัปเดตและการปรับปรุง - อัปเดตและปรับปรุงระบบและไลบรารีที่ใช้งานเพื่อแก้ไขช่องโหว่ที่เกิดขึ้นและป้องกันการโจมตีใหม่
การโจมตีเครือข่าย (Network Attacks): รวมถึงการช่วยให้ผู้ไม่ประสงค์ดีเข้าถึงเครือข่ายของระบบโดยไม่ได้รับอนุญาต	เมื่อระบบหรือองค์กรถูกโจมตีด้วยการโจมตีเครือข่าย (Network Attacks) เช่น - การสแกนพอร์ต (Port Scanning) - การสร้างการร้ายแรงในระบบ (Denial of Service) -การบุกรุกความปลอดภัยของเครือข่าย (Network Security Breach) - การโจมตีแบบ Man-in-the-Middle (MITM): ผู้ไม่ประสงค์ดีตัดสินใจที่จะเป็นตัวกลางระหว่างผู้ส่งและผู้รับข้อมูล และสามารถดักจับและแก้ไขข้อมูลได้ในระหว่างการสื่อสาร - ARP Spoofing: การโจมตีซึ่งผู้ไม่ประสงค์ดีสร้างแพ็คเกจ ARP (Address Resolution Protocol) เพื่อเปลี่ยนการจับคู่ระหว่างที่อยู่ IP และ MAC ในเครือข่าย ทำให้สามารถมองเห็นการส่งข้อมูลที่ผ่านเครือข่ายได้	๑) หยุดการโจมตีทันที - การรีบหยุดหรือแยกออกจากเครือข่ายที่ถูกโจมตีเพื่อลดความเสี่ยงและความเสียหายจากการโจมตีต่อไป ๒) ตรวจสอบและระบุแหล่งที่มาของการโจมตี - ใช้เครื่องมือตรวจสอบเครือข่ายเพื่อระบุแหล่งที่มาของการโจมตี เช่น Intrusion Detection Systems (IDS) หรือ Security Information and Event Management (SIEM) เพื่อตรวจจับและระบุการโจมตี ๓) ป้องกันและลดความเสี่ยง - ปรับแต่งการตั้งค่าของ Firewalls, Intrusion Prevention Systems (IPS), และอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยอื่น ๆ เพื่อป้องกันการโจมตีให้มากที่สุด ๔) การสร้างการกระทำตามนโยบายความปลอดภัย - อัพเดตนโยบายความปลอดภัยและเพิ่มเติมมาตรการป้องกันการโจมตีเครือข่ายในกรณีที่มีการโจมตีแบบเดียวกันเกิดขึ้นอีกครั้งในอนาคต ๕) การบริหารจัดการเหตุการณ์ (Incident Management)

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		- บันทึกข้อมูลและการวิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อการปรับปรุงในอนาคต ๖) การปรับปรุงระบบเครือข่าย - อัปเดตและปรับปรุงอุปกรณ์เครือข่าย เช่น เซิร์ฟเวอร์, เราเตอร์, และสวิตช์ ให้มีการแก้ไขช่องโหว่ล่าสุดและมีการควบคุมความปลอดภัยที่เพิ่มมากขึ้น ๗) การรายงานและการพัฒนา - รายงานและวิเคราะห์ข้อมูลการโจมตีเพื่อเข้าใจและป้องกันการเกิดซ้ำในอนาคต พร้อมทั้งพัฒนามาตรการแก้ไขเพื่อป้องกันการโจมตีที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
การโจมตีที่เกี่ยวกับแอปพลิเคชัน (Application Attacks):	- Buffer Overflow Attacks: การโจมตีที่ใช้การเกินขนาดของพื้นที่หน่วยความจำเพื่อให้โปรแกรมทำงานผิดปกติ โดยบ่งชี้ไปยังโค้ดที่ไม่ปลอดภัยที่ถูกโหลดลงในหน่วยความจำ - Code Injection Attacks: การฝังโค้ดที่ไม่ปลอดภัยลงในแอปพลิเคชัน เช่น SQL Injection, Command Injection	๑) ปิดช่องโหว่ทันที - แก้ไขโค้ดหรือคำสั่งที่ทำให้เกิดช่องโหว่ เช่น การทำคำสั่ง SQL Injection, XSS หรือ RCE เพื่อป้องกันการโจมตีต่อไป ๒) การตรวจสอบและทดสอบ - ทำการตรวจสอบโครงสร้างของระบบเพื่อค้นหาช่องโหว่ที่เปิดเผยและทดสอบระบบเพื่อตรวจจับช่องโหว่ที่อาจไม่เปิดเผย ๓) การใช้งานอินพุตอย่างปลอดภัย - ใช้เทคนิคการกรองอินพุต (Input Validation) และการตรวจสอบอินพุต (Input Sanitization) เพื่อป้องกันการเข้าถึงไม่ถูกต้องและการโจมตี ๔) การป้องกัน SQL Injection

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		- ใช้ Prepared Statements หรือ Parameterized Queries เพื่อป้องกันการฝังโค้ด SQL จากอินพุตผู้ใช้ ๕) การป้องกัน Cross-Site Scripting (XSS) - สร้าง Content Security Policy (CSP) เพื่อลดโอกาสของการโจมตี XSS โดยจำกัดการทำงานของสคริปต์ที่สามารถรันในหน้าเว็บ ๖) การป้องกัน Remote Code Execution (RCE) - จำกัดสิทธิ์การเข้าถึงไฟล์และระบบ เช่น ใช้ Principle of Least Privilege เพื่อลดความเสี่ยงที่จะถูกโจมตีด้วย Remote Code Execution ๗) การอัปเดตและการปรับปรุง - อัปเดตและปรับปรุงแอปพลิเคชันและไลบรารีที่ใช้งานเพื่อแก้ไขช่องโหว่ที่เปิดเผยและป้องกันการโจมตีใหม่
การโจมตีช่องโหว่ในระบบปฏิบัติการ (Operating System Vulnerabilities):	ช่องโหว่ในระบบปฏิบัติการเป็นประตูเปิดให้ผู้ไม่ประสงค์ดีเข้าถึงระบบ อาจเป็นการไม่รักษาการปรับปรุงหรือการใช้งานที่ไม่ปลอดภัยของระบบปฏิบัติการ เช่น การโจมตีและการระบาดของไวรัส ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากช่องโหว่ในระบบปฏิบัติการ	๑) การอัปเดตและปรับปรุง - อัปเดตระบบปฏิบัติการและซอฟต์แวร์ทั้งหมดให้เป็นเวอร์ชันล่าสุด เพื่อปิดช่องโหว่ที่มีความเสี่ยงที่ถูกค้นพบและแก้ไข ๒) การใช้งานโปรแกรมป้องกัน - ติดตั้งและใช้โปรแกรมป้องกันมัลแวร์ (Antivirus) และโปรแกรมป้องกันมัลแวร์อื่น ๆ เพื่อตรวจจับ และลบไวรัสหรือมัลแวร์ที่อาจจะเข้ามาผ่านช่องโหว่ ๓) การปรับแต่งคอนฟิก - ปรับแต่งคอนฟิกของระบบปฏิบัติการให้เหมาะสม และปิดการให้บริการที่ไม่จำเป็นที่อาจเป็นที่รู้จักของผู้โจมตี

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		๔) การทำ Backups - สร้างการสำรองข้อมูล (backups) ของข้อมูลที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถกู้คืนข้อมูลหากเกิดความเสียหายจากการโจมตี ๕) การติดตั้ง Firewalls - ติดตั้ง Firewalls เพื่อควบคุมการเข้าถึงเครือข่ายและป้องกันการโจมตีจากภายนอก ๖) การตรวจสอบการเข้าถึง - ตรวจสอบการเข้าถึงของผู้ใช้ รวมทั้งการตรวจสอบล็อกอินและการใช้งานทั้งหมดของระบบ ๗) การปรับปรุงการตั้งค่าความปลอดภัย - ปรับปรุงการตั้งค่าความปลอดภัยของระบบปฏิบัติการ เช่น การปิดฟีเจอร์ที่ไม่จำเป็นและการใช้งานการตั้งค่าความปลอดภัยที่เหมาะสม ๘) การจัดการการเข้าถึงและสิทธิ์ - จัดการสิทธิ์การเข้าถึงให้แม่นยำ ใช้หลักการของ "Least Privilege" เพื่อให้ผู้ใช้มีสิทธิ์เพียงพอที่จะทำงานเท่าที่จำเป็น ๙) การตรวจสอบล็อก (Logging) - เปิดใช้งานการล็อกเพื่อรวบรวมข้อมูลการดำเนินการของระบบ และตรวจสอบล็อกเพื่อตรวจสอบความปลอดภัย ๑๐) การประเมินความเสี่ยง

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		- ทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อตรวจจับและป้องกันการโจมตีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
การโจมตี Firewall หรือ IPS (Intrusion Prevention System):		การแก้ไขจะต้องให้ความสำคัญกับการกู้คืนระบบเพื่อให้ระบบกลับมาทำงานได้โดยมีความปลอดภัย ๑) ระงับการโจมตี - หากเป็นเครื่องบริการหรือแอปพลิเคชันที่ถูกโจมตีด้วยการเจาะระบบ ต้องพยายามระงับการโจมตีโดยการตัดการเชื่อมต่อหรือบล็อกทรัพยากรที่ถูกโจมตี ๒) แยกแยะและวิเคราะห์การโจมตี - ทำการวิเคราะห์และระบุว่าการโจมตีเกิดขึ้นอย่างไร และสามารถระบุรูปแบบและลักษณะของการโจมตีได้เหมือนกันหรือไม่ ๓) อัปเดตและปรับปรุงกฎการตั้งค่า - อัปเดตและปรับปรุงกฎการตั้งค่าของ Firewall หรือ IPS เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันการโจมตีในอนาคต ๔) การตรวจสอบและการตรวจจับอัตโนมัติ (Automatic Detection) - ใช้ระบบตรวจสอบและการตรวจจับอัตโนมัติเพื่อตรวจจับการโจมตีและความผิดปกติที่เกิดขึ้นในเครือข่าย และปรับปรุงการตรวจจับเพื่อทำให้เป็นไปได้ที่สูงสุด ๕) การแก้ไขข้อบกพร่อง (Patch Management):

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		- ตรวจสอบและติดตั้งการแก้ไขข้อบกพร่อง (patch) ที่มีอยู่สำหรับ Firewall หรือ IPS เพื่อแก้ไขช่องโหว่ที่อาจถูกโจมตี ๖) การเรียนรู้และการป้องกัน - ใช้ประสบการณ์จากการโจมตีนี้เพื่อปรับปรุงนโยบายและกระบวนการเพื่อป้องกันการโจมตีที่เป็นไปได้ในอนาคต ๗) การสร้างการสำรอง (Backups) - สร้างการสำรองข้อมูลเพื่อป้องกันข้อมูลที่สำคัญจากการสูญเสียหรือทำลายในกรณีที่เกิดการโจมตี
การโจมตีอุปกรณ์เครือข่าย		เมื่ออุปกรณ์เครือข่ายถูกโจมตี การดำเนินการทันทีเพื่อรักษาความปลอดภัยและความเสถียรของระบบเครือข่ายเป็นสิ่งสำคัญมาก ขั้นตอนเมื่อเผชิญกับการโจมตีที่เกิดขึ้นในอุปกรณ์เครือข่าย ดังนี้ ๑) ตัดการเชื่อมต่อ - ระงับการเชื่อมต่อของอุปกรณ์เครือข่ายที่ถูกโจมตีเพื่อหยุดการระบาดของการโจมตีและป้องกันความเสียหายเพิ่มเติม ๒) แจ้งเตือนทีมความปลอดภัย - แจ้งทีมความปลอดภัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบเกี่ยวกับการโจมตีทันที เพื่อให้มีการตอบสนองและดำเนินการแก้ไขที่รวดเร็ว ๓) ทำการตรวจสอบและวิเคราะห์การโจมตีเพื่อระบุลักษณะและวิธีการโจมตี

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		รวมทั้งระบุบทบาทของอุปกรณ์เครือข่ายที่ถูกโจมตี ๔) ฟื้นคืนระบบ - ดำเนินการฟื้นคืนอุปกรณ์เครือข่ายโดยการเคลียร์ค่าตั้งต่าง ๆ หรือทำการกู้คืนระบบให้กลับมาที่สถานะปกติ ๕) ปรับเปลี่ยนรหัสผ่าน - เปลี่ยนรหัสผ่านทั้งในอุปกรณ์เครือข่ายและบัญชีผู้ใช้ที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการเข้าถึงที่ไม่พึงประสงค์ ๖) อัปเดตและป้องกันโปรแกรมที่มีช่องโหว่ - ทำการอัปเดตซอฟต์แวร์และแพทช์ช่วยป้องกันการโจมตีที่ใช้ช่องโหว่ในโปรแกรมหรือระบบปฏิบัติการ ๗) การสร้างและปรับปรุงนโยบายความมั่นคงปลอดภัย - สร้างและปรับปรุงนโยบายความมั่นคงปลอดภัยเพื่อเสริมสร้างระบบป้องกันการโจมตีขององค์กร ๘) การทดสอบและปรับปรุงระบบ - ทดสอบระบบความปลอดภัยเพื่อตรวจสอบความเสี่ยงและปรับปรุงระบบเพื่อป้องกันการโจมตีในอนาคต
การโจมตีเครื่อง Server		เมื่อเครื่องเซิร์ฟเวอร์ถูกโจมตี จะต้องดำเนินการทันทีเพื่อรักษาความปลอดภัยของระบบและป้องกันความเสียหายจากการโจมตีของผู้ไม่ประสงค์ดี ๑) ตัดการเชื่อมต่อ - ตัดการเชื่อมต่อของเครื่องเซิร์ฟเวอร์ที่ถูกโจมตี เพื่อหยุดการเข้าถึงของ

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		ผู้ไม่ประสงค์ดีและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้น ๒) แจ้งเตือนผู้ที่เกี่ยวข้อง - แจ้งเตือนทีมด้านความปลอดภัยและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบเกี่ยวกับการโจมตีและเริ่มต้นกระบวนการตอบสนอง ๓) สำรวจและวิเคราะห์การโจมตี - ทำการสำรวจและวิเคราะห์การโจมตีเพื่อระบุรูปแบบการโจมตี ลักษณะของการโจมตี และบทบาทของเครื่องเซิร์ฟเวอร์ที่ถูกโจมตี ๔) รักษาการเข้าถึงและความปลอดภัย - ปรับปรุงการรักษาการเข้าถึงและความปลอดภัยของระบบโดยการเปลี่ยนรหัสผ่าน บล็อกการเข้าถึงที่ไม่พึงประสงค์ และอัปเดตระบบที่มีช่องโหว่ ๕) ฟื้นคืนจากการโจมตี - ทำการฟื้นคืนข้อมูลหรือไฟล์ที่ถูกทำลายหรือสูญเสียจากการโจมตีโดยใช้การสำรองข้อมูลที่มีอยู่ ๖) ปรับปรุงการรักษาความปลอดภัย - ปรับปรุงนโยบายและมาตรการเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยของระบบ เช่น การเพิ่มชั้นความปลอดภัย การปรับปรุงการตรวจจับอัตโนมัติ เป็นต้น ๗) การฟื้นคืนระบบ (System Recovery) - ฟื้นคืนเครื่องเซิร์ฟเวอร์จากการโจมตีโดยการการลบหรือกำจัดไฟล์ที่ตรวจพบว่ามีความเสี่ยงหรืออันตรายออกจากระบบ และกู้คืนระบบให้อยู่ในสภาพปกติ

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		๘) การทบทวนและการป้องกันอนาคต - ทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและการรับมือเพื่อป้องกันการโจมตีในอนาคต รวมถึงการปรับปรุงนโยบายและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยของระบบ ๙) การเรียนรู้และพัฒนา - ศึกษาการโจมตีเพื่อเรียนรู้และพัฒนากระบวนการป้องกันภัยคุกคามให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต
การโจมตีเครื่อง Client:		เมื่อเครื่อง Client ถูกโจมตี ควรดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อป้องกันความเสียหายและรักษาความปลอดภัยของระบบ ดังนี้ ๑) ตัดการเชื่อมต่อ - หากเครื่อง Client ถูกโจมตีจากการเชื่อมต่อเครือข่ายที่ไม่ปลอดภัย ให้ระงับการเชื่อมต่อทันทีเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ๒) เชื่อมต่อกับเครือข่ายปลอดภัย - ให้เชื่อมต่อเครื่อง Client กับเครือข่ายที่มีความปลอดภัยเพื่อป้องกันการโจมตีจากเครือข่ายภายนอกที่ไม่พึงประสงค์ ๓) สแกนและลบโปรแกรมเสี่ยง - ใช้โปรแกรมตรวจสอบไวรัสและมัลแวร์เพื่อสแกนและลบโปรแกรมที่เป็นเสี่ยงออกจากระบบ ๔) อัปเดตและป้องกันอย่างมีระเบียบ - อัปเดตระบบปฏิบัติการและโปรแกรมทั้งหมดในเครื่อง Client เพื่อ

ประเภทการโจมตี	อธิบายลักษณะการโจมตี	วิธีการรับมือ
		ป้องกันการโจมตีผ่านช่องโหว่ที่มีอยู่ในระบบ ๕) เปลี่ยนรหัสผ่าน - เปลี่ยนรหัสผ่านของผู้ใช้ทั้งในระบบเครือข่ายและบัญชีอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกันการเข้าถึงโดยไม่พึงประสงค์ ๖) สำรวจและกำจัดไวรัสและมัลแวร์ - ใช้โปรแกรมแอนตี้ไวรัสและแอนตี้มัลแวร์เพื่อสำรวจและกำจัดไวรัสและมัลแวร์ที่อาจมีอยู่ในเครื่อง Client ๗) ทบทวนเพื่อเรียนรู้ - ทบทวนและเรียนรู้จากการโจมตีนี้เพื่อป้องกันการเกิดเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงในอนาคต รวมถึงการปรับปรุงนโยบายและกระบวนการเพื่อป้องกันการโจมตีในอนาคต ๘) ฟื้นคืนจากการโจมตี - สำรวจและฟื้นคืนข้อมูลหรือไฟล์ที่อาจถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงจากการโจมตี

๘.๒.๒ สำนักงาน กสม. จัดให้มีกลไกที่สามารถตรวจจับสิ่งบ่งชี้หรือลักษณะเบื้องต้นของการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ในเวลาอันเหมาะสม โดยอาจอาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ, ระบบไฟร์วอลล์, ระบบเว็บแอปพลิเคชันไฟร์วอลล์ เป็นต้น โดยกลไกที่สามารถใช้เพื่อตรวจจับสิ่งบ่งชี้หรือลักษณะเบื้องต้นของการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ คือ ระบบตรวจจับภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Intrusion Detection Systems - IDS) และระบบตรวจจับภัยคุกคามทางไซเบอร์แบบล่วงหน้า (Intrusion Prevention Systems - IPS) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจจับและป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ใช้ในการตรวจจับการเข้าถึงที่ไม่พึงประสงค์และภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ในเวลาที่เหมาะสมด้วย เช่น

๑) ระบบตรวจจับการเข้าถึงที่ไม่ปกติ (Anomaly Detection Systems) ระบบสามารถตรวจจับการเข้าถึงที่ไม่ปกติหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมือนปกติของระบบ เช่น การเข้าสู่ระบบจากสถานที่ที่ไม่เคยเข้าใช้งานมาก่อน

๒) การตรวจสอบล็อก (Log Inspection) การตรวจสอบและวิเคราะห์บันทึกการเข้าถึงและกิจกรรมของระบบเครือข่ายและระบบของเซิร์ฟเวอร์ เพื่อตรวจจับและระบุกิจกรรมที่เป็นภัยคุกคาม

๓) การวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรม (Behavioral Analysis) ระบบสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้หรือของระบบเครือข่าย เช่น พฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูล, รูปแบบการส่งข้อมูล, และกิจกรรมที่ไม่ปกติ เพื่อตรวจจับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอย่างระบุเฉพาะ

๔) การใช้ลูกเล่นอัลกอริทึม (Honeypots) ระบบปลอดภัยที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อดึงดูดผู้ไม่ประสงค์ดีเข้ามาโจมตี โดยทำให้ง่ายต่อการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามที่เกิดขึ้น

๕) การใช้เทคโนโลยีเสมือน (Virtualization) การใช้ระบบเสมือนหรือสภาพแวดล้อมเสมือนเพื่อทดสอบและตรวจจับภัยคุกคามทางไซเบอร์โดยไม่เสียความเสี่ยงต่อระบบที่มีข้อมูลจริง

๖) การใช้ซอฟต์แวร์ตรวจสอบภัยคุกคาม (Security Information and Event Management - SIEM) ระบบซึ่งรวมการรวบรวม, การจัดการ, และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตรวจจับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในเครือข่าย

๗) แหล่งข่าวสารประกาศช่องโหว่ใหม่ของระบบปฏิบัติการวินโดร์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ

๘) แหล่งข่าวสารภัยคุกคามจากภายนอก (Threat Intelligence)

- https://www.thaicert.or.th/
- https://ncsec.ncsa.or.th/
- https://www.facebook.com/NCSA.Thailand?locale=vi_VN

๘.๒.๓ การแจ้งเตือนเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการป้องกันและตรวจจับต้องพิจารณาตามความเหมาะสมกับระบบที่ต้องการป้องกัน และต้องทำการปรับแต่ง (Fine-Tune) เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการใช้งานของระบบนั้น ๆ ซึ่งข้อมูลการแจ้งเตือนเพื่อตรวจจับการบุกรุกระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายมีดังนี้

๑) ประเภทของการแจ้งเตือน (Alert) ได้แก่

๑.๑) ระบบป้องกันการบุกรุก (Intrusion Protection System: IPS) ระบบที่ทำหน้าที่ตรวจจับและป้องกันการโจมตีในระบบเครือข่าย โดยมีการแจ้งเตือน เมื่อพบสิ่งที่ตรงกับวิธีการโจมตีที่ระบบรู้จัก

๑.๒) ระบบจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ (Log Collection System) เป็นระบบตรวจจับความผิดปกติโดยใช้ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ (Log) ที่จัดเก็บจากระบบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ โดยต้องตั้งค่า Rule set โดยผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เชื่อมต่ออยู่กับระบบจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์

๑.๓) โปรแกรมป้องกันและกำจัดไวรัสคอมพิวเตอร์ (Antivirus) ทำหน้าที่ตรวจจับโปรแกรมประสงค์ร้าย (Malware) โดยมีลักษณะการตรวจจับทั้งในระดับเครือข่าย และในระดับ Host ซึ่งหาก

มีการตรวจพบ Malware ในระบบ สามารถเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าเกิดเหตุภัยคุกคามที่อาจกำลังพยายามโจมตี หรือได้มีการโจมตีสำเร็จแล้ว

๑.๔) ผู้ให้บริการภายนอก ทำหน้าที่ให้บริการการเฝ้าระวังและตรวจสอบความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับระบบสารสนเทศ หรือระบบของหน่วยงาน หากตรวจพบว่าถูกนำไปโจมตีระบบอื่น ๆ ภายนอกองค์กร อาจเป็นข้อมูลบ่งชี้ได้ว่าระบบภายในหน่วยงานได้ถูกยึดครองโดยผู้ไม่ประสงค์ดี และนำไปใช้สร้างความเสียหาย

๒) ประเภทของข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ (Log) ได้แก่

๒.๑) Operating System and Application Log เป็นข้อมูลจาก Log ของระบบปฏิบัติการและแอพพลิเคชัน ประกอบไปด้วยการบันทึกเหตุการณ์หลายประเภท สามารถนำมาใช้ในการตรวจจับภัยคุกคามบางอย่างได้ขึ้นอยู่กับประเภทของ Log และ Rule set ที่ใช้ในการวิเคราะห์

๒.๒) Network Device Log อุปกรณ์เครือข่ายที่มีการบันทึกข้อมูลที่ผ่านเข้าออกเครือข่าย สามารถถูกใช้ในการตรวจจับเหตุการณ์ภัยคุกคามบางอย่างได้ขึ้นอยู่กับประเภทของ Log และ Rule set ที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓) ข้อมูลจากแหล่งสาธารณะ ข้อมูลช่องโหว่ และวิธีการโจมตีในรูปแบบใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลบ่งชี้ภัยคุกคามได้

๔) บุคคลที่ทำหน้าที่แจ้งเตือนบุคคลภายในองค์กร หรือบุคลากรทุกตำแหน่งสามารถเข้ารับการฝึกฝน เพื่อทำหน้าที่สอดส่องดูแล

๘.๒.๔ สำนักงาน กสม. ต้องดำเนินการวิเคราะห์เหตุภัยคุกคามหรือความผิดปกติเมื่อได้รับแจ้ง เพื่อให้การดำเนินการในขั้นต่อไปสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีความถูกต้อง โดยวิเคราะห์ความผิดปกติเมื่อได้รับแจ้งเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้

๑) การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล Log จากหลาย ๆ อุปกรณ์ เช่น Firewall, IDS/IPS, Network Devices และ Log ของระบบงานต่าง ๆ เป็นต้น จะมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการวิเคราะห์หาสาเหตุการโจมตีและบันทึกเหตุการณ์เก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมาย หรือเรียกดูในอนาคต จึงต้องมีการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี และเป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ (log Retention Policy)

๒) อุปกรณ์ทุกเครื่องบนระบบเครือข่ายต้องได้รับการ Synchronize เวลาให้ตรงกันอยู่เสมอ เพื่อทำให้การ Correlate Event ทำได้โดยง่าย (Clock Synchronization)

๓) การดักจับข้อมูลทางเครือข่ายเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล (Sniff and Analyze Network Data)

๔) ในกรณีที่ทีมรับมือและตอบสนองฯ ไม่สามารถดำเนินการวิเคราะห์ Incident เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงได้เพื่อกำจัดผู้บุกรุกออกจากระบบได้นั้น สามารถขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานได้ เช่น CERT ต่าง ๆ หรือ สกมช. เป็นต้น (Seek Assistance)

๘.๒.๕ สำนักงาน กสม. ต้องทำการบันทึกข้อมูลกิจกรรมเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Incident Documentation) โดยควรบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ ทุกขั้นตอนตั้งแต่ตรวจพบเหตุการณ์จนถึงกระบวนการสุดท้ายและข้อมูลดังกล่าวควรระบุรายละเอียดพร้อมเวลาที่เกิดเหตุ

และระยะเวลาที่ใช้ด้วย บันทึกข้อมูลดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ควรลงวันที่และลงนามโดยผู้มีหน้าที่จัดการรับมือเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นจะได้รับการจัดการแก้ไขภายในระยะเวลาที่เหมาะสมในแบบฟอร์ม (รายละเอียดแบบฟอร์มตามภาคผนวก ช) โดยมีขั้นตอนในการจัดทำบันทึกข้อมูลกิจกรรมเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ ดังนี้

๑) บันทึกข้อมูลพื้นฐาน

- รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น วันที่, เวลา, ประเภทของเหตุการณ์, ความรุนแรง, และรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรหรือระบบที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๒) บันทึกข้อมูลผู้เกี่ยวข้อง

- ระบุและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เช่น ผู้รายงาน, ผู้รับผิดชอบการจัดการเหตุการณ์, และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสืบค้นหรือการแก้ไขปัญหา

๓) บันทึกการกระทำ

- บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำที่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือแผนการแก้ไขปัญหา รวมถึงการตรวจสอบและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

๔) บันทึกข้อมูลการวิเคราะห์

- ระบุการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุของเหตุการณ์, ผลกระทบที่เกิดขึ้น, และมาตรการที่ได้รับการนำเสนอเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหา

๕) บันทึกข้อมูลเพิ่มเติม

- รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมที่สำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ เช่น การเก็บรวบรวมหลักฐานด้านเทคนิค, ภาพถ่ายหน้าจอ, หรือบันทึกประทับเวลา

๖) การตรวจสอบและการอัพเดต

- ตรวจสอบและอัพเดตบันทึกข้อมูลเหตุการณ์เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลเป็นปัจจุบันและถูกต้อง

๗) การเก็บรักษา

- รักษาบันทึกข้อมูลเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์อย่างมีปลอดภัยตามนโยบายและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๘.๒.๖ การวิเคราะห์ผลกระทบและระดับของภัยคุกคาม (Incident Prioritization) เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้ทันท่วงที โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยอย่างน้อยควรครอบคลุมในด้านผลกระทบต่อการให้บริการ (Functional Impact) ผลกระทบต่อข้อมูล (Information Impact) และความสามารถในการฟื้นฟูระบบ (Recoverability) ดังนี้

๑) ผลกระทบต่อการให้บริการ (Functional Impact)

ผลกระทบต่อการให้บริการและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกิดเหตุการณ์ภัยคุกคามให้พิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และผลกระทบที่มีโอกาสเกิดขึ้น หากเหตุการณ์ภัยคุกคามยังไม่ถูกควบคุมโดยทันที ซึ่งรวมถึงผลกระทบทางด้านการปฏิบัติงานของระบบงาน การให้บริการต่าง ๆ

ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจ (Impact to Business) ที่ทำให้เกิดความขัดข้องหรือเสียหายต่อธุรกิจ ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร็วอาจจะส่งผลเสียมากยิ่งขึ้น โดยระดับของ Functional Impact มีดังนี้

ระดับผลกระทบ	ผลกระทบต่อการให้บริการ	ระยะเวลาการกู้คืนระบบ (SLA)
High (สูง)	ระบบไม่สามารถให้บริการได้เลย เกิดการหยุดชะงัก	ภายใน ๔๘ ชั่งโมง
Medium (ปานกลาง)	ระบบไม่สามารถให้บริการได้บางส่วน	ภายใน ๘ ชั่งโมง
Low (ต่ำ)	มีผลกระทบในการให้บริการน้อยมาก หน่วยงานยังคงสามารถให้บริการระบบงานหลักแก่ผู้ใช้ได้ แต่ประสิทธิภาพในการให้บริการอาจลดลง หรือระบบอาจทำงานช้าลงบ้าง	ภายใน ๔ ชั่งโมง
None	ไม่มีผลกระทบในการให้บริการ หรือระบบสามารถดำเนินงานได้ตามปกติ	-

๒) ผลกระทบต่อข้อมูล (Information Impact)

ผลกระทบต่อข้อมูล ควรพิจารณา ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ (Confidentiality) ด้านการรักษาความครบถ้วน (Integrity) และด้านการรักษาสภาพพร้อมใช้ (Availability) รวมทั้งควรพิจารณาว่าเหตุการณ์ภัยคุกคามส่งผลต่อการดำเนินงานโดยรวมที่จะส่งผลต่อข้อมูลสำคัญ (Sensitive Information) อย่างไร เช่น ข้อมูลถูกทำลาย หรือสูญหาย หรือรั่วไหล หรือการแก้ไขโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น โดยระดับของ Information Impact มีดังนี้

ระดับผลกระทบ	ผลกระทบต่อข้อมูล	ระยะเวลาการกู้คืนระบบ (SLA)
Integrity Loss	ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Information) หรือข้อมูลที่เป็นความลับของหน่วยงานรั่วไหล หรือข้อมูลสูญหายถูกทำลายทำให้ไม่สามารถใช้งานได้	ภายใน ๒๔ ชั่งโมง
Medium	ข้อมูลที่เป็นของหน่วยงานรั่วไหล หรือถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง	ภายใน ๘ ชั่งโมง
Privacy Breach	ข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหลบางส่วน หรือถูกเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต	ภายใน ๔ ชั่งโมง
None	ไม่มีข้อมูลรั่วไหล ถูกเปลี่ยนแปลง ทำลาย หรือเข้าถึงโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต	-

๓) ความสามารถในการฟื้นฟูระบบ (Recoverability)

ความสามารถในการฟื้นฟูระบบ ควรพิจารณาจากระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการฟื้นฟูระบบจากเหตุการณ์ภัยคุกคาม ซึ่งความรุนแรงของเหตุการณ์ภัยคุกคามและประเภทของทรัพย์สินสารสนเทศ เช่น ระบบงานสำคัญและข้อมูล เป็นต้น ที่ได้รับผลกระทบจะเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาถึงความสามารถ หรือความยากง่ายในการฟื้นฟูระบบ รวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ โดยระดับของ Recoverability Effort มีดังนี้

ระดับผลกระทบ	ความสามารถในการฟื้นฟูระบบ	ระยะเวลาการกู้คืนระบบ (SLA)
Not Recoverable	การกู้คืนไม่สามารถทำได้ โดยใช้กับเหตุการณ์ที่ข้อมูลได้รั่วไหลสู่สาธารณะแล้ว ทั้งนี้ ให้ใช้วิธีการติดตามและจำกัดการแพร่กระจาย รวมถึงการเยียวยาผลกระทบ	ภายใน ๒๔ ชั่งโมง
Extended	เวลาในการกู้คืนไม่สามารถคาดการณ์ได้ ต้องใช้ทรัพยากรและความช่วยเหลือจากภายนอก	ภายใน ๘ ชั่งโมง
Supplemented	เวลาในการกู้คืนสามารถคาดการณ์ได้ แต่ต้องมีการจัดหาทรัพยากรเพิ่ม	ภายใน ๔ ชั่งโมง
Regular	เวลาในการกู้คืนสามารถคาดการณ์ได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่	ภายใน ๑ ชั่งโมง

๘.๒.๗ การติดต่อประสานงานและแจ้งข้อมูล

๑) ทีมรับมือและตอบสนองต่อเหตุการณ์ผิดปกติทางไซเบอร์ แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้กับทีมงานทราบ เพื่อให้ทุกคนทราบและดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้มอบหมายไว้

๒) จัดให้มีการรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นกับบริการของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

(ก) กรณีมีเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นกับหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตาม ข้อ ๔ แห่งประกาศฯ ฉบับดังกล่าว ให้ใช้แบบฟอร์ม ก๑ โดยใช้แบบฟอร์มการรายงานตามกฎหมาย (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ช)

(ข) กรณีมีเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศกับหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามข้อ ๕ แห่งประกาศฯ ฉบับดังกล่าว ให้ใช้แบบฟอร์ม ก๒ รายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ภายในระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยใช้แบบฟอร์มการรายงานตามกฎหมาย (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ช)

(ค) หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล จะต้องจัดทำและส่งรายงานสรุปจำนวนเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งหมดที่ได้เกิดขึ้นกับข้อมูลหรือระบบสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ภายใต้การควบคุมหรือกำกับดูแลของตนในแต่ละปีภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ของปีถัดไป ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ โดยให้แยกสถิติหมวดหมู่ตามแบบที่กำหนดในเอกสาร ก๓ โดยใช้แบบฟอร์มการรายงานตามกฎหมาย (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ช)

๘.๓ ขั้นตอนการระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ การกำจัดเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ (Containment, Eradication & Recovery)

เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือเมื่อได้รับแจ้งเตือนการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ สำนักงาน กสม. จะต้องดำเนินการเพื่อระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ การปราบปรามภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ โดยควรกำหนดให้สอดคล้องกับความรุนแรงและระดับของภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับจนกระทั่งสามารถกู้คืนทรัพย์สินสำคัญทางสารสนเทศให้กลับมาดำเนินงานหรือให้บริการได้ตามปกติ ซึ่งการดำเนินการในขั้นตอนนี้อาจจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่อาจมีการลุกลามหรือทวีความรุนแรงมากขึ้นเพื่อให้การระงับและการปราบปรามภัยคุกคามทางไซเบอร์ ตลอดจนฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

๘.๓.๑ จำกัดขอบเขต (Containment) ผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

การดำเนินการเพื่อควบคุมความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ และพยายามหยุด หรือลดผลกระทบให้ได้มากที่สุด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้น โดยการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม ดังนี้

- การปิดระบบ (Shut Down)
- การตัดการเชื่อมต่อทางเครือข่ายทั้งหมด (Network disconnection) ทั้งนี้อาจมียกเว้นการเชื่อมต่อสำหรับ Firewall และ WAF (กระบวนการตรวจสอบและตรวจจับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่น่าสงสัยใด ๆ ที่เกิดขึ้นที่ปลายทางแบบเรียลไทม์)
- การหยุดการทำงานของฟังก์ชันที่เกี่ยวข้อง (Disabling Certain Functions)
- Redirect Network Traffic และ/หรือความสนใจของผู้บุกรุกไปยัง Blackhole/ Sandbox/ Honeypot
- การควบคุมกรณีการแพร่ระบาดของไวรัส อาจมีความจำเป็นต้องตัดการเชื่อมต่อส่วนที่ได้รับผลกระทบของเครือข่าย
- กรณีการโจมตีด้วยการ Hack อาจเกี่ยวข้องกับการปิดการใช้งานโปรไฟล์ หรือ Port บางอย่างบน Firewall

ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือกใช้วิธีการควบคุมความเสียหายจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานการณ์ที่กำลังเผชิญ ประเภทของภัยคุกคาม ระบบงานหรือบริการที่ได้รับผลกระทบ ระยะเวลาและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการควบคุมความเสียหาย

๘.๓.๒ เก็บรักษาหลักฐาน (Preservation of Evidence) ก่อนเริ่มกระบวนการกู้คืน ต้องทำการเก็บรวบรวมและบันทึกหลักฐานทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการสอบสวน หลักการบันทึกหลักฐานสำคัญที่รวบรวม มีดังนี้

๑) เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวกับหลักฐานดิจิทัล เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ในชั้นศาล

๒) หลักฐานมีบันทึกการเข้าถึงและการกระทำการใด ๆ ต่อหลักฐานตลอดเวลาอย่างรัดกุม

๓) การเปลี่ยนตัวผู้ดูแล จำเป็นต้องมีการจัดทำบันทึกห่วงโซ่หลักฐาน (Chain of Custody) รายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐาน ควรประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

๔) ข้อมูลเฉพาะ เช่น Location, Serial Number, Model Number, Hostname, Media Access Control (MAC) และ Address เป็นต้น

๕) ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง และช่องทางการติดต่อผู้จัดเก็บและรักษาหลักฐานระหว่างการรับมือ Incident

๖) สถานที่จัดเก็บหลักฐาน

๗) ห้ามเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลใด ๆ ก็ตามที่อยู่บนระบบหรืออุปกรณ์ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๘) การเข้าถึงข้อมูลจะต้องถูกเข้าถึงได้เฉพาะที่จำเป็น และเข้าถึงโดยผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น

การรวบรวมหลักฐานเพื่อจัดทำเป็นรายงานเพื่อนำเสนอให้กับผู้เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายรับทราบ และเฝ้าระวังเหตุการณ์ต่อไปเมื่อเกิดเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น การติดตามผล ประกอบด้วยการทบทวนเหตุที่เกิดขึ้นการทำงานของเจ้าหน้าที่ หรือกระบวนการทำงาน หรือเครื่องมือที่ใช้ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปรายงานต่อผู้บริหาร เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขกระบวนการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคนิคของสำนักงาน กสม. รวมถึงปรับปรุงจุดอื่น ๆ ที่อาจมีความเสี่ยงจากเหตุละเมิดความมั่นคงปลอดภัยในลักษณะเดียวกัน นอกจากนั้น หากต้องการค้นหาผู้กระทำความผิดและดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้พิจารณาติดต่อขอความช่วยเหลือไปยังผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อดำเนินการเก็บหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมาย ทั้งนี้ การติดต่อไปยังหน่วยงานภายนอก ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงก่อนดำเนินการ นอกจากนี้หน่วยงานต้องเก็บรักษาข้อมูลและพยานหลักฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ หรือใช้ในกรณีที่ต้องการร้องทุกข์หรือดำเนินคดี เนื่องจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นนั้น อาจเข้าลักษณะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยการเก็บข้อมูลบางประเภทนั้นต้องดำเนินการตั้งแต่เริ่มตรวจพบว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวอาจสูญหายไปในระหว่างที่ต้องระงับเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้น หรืออาจถูกลบหรือทำลายโดยผู้โจมตี เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและหลักฐานที่จำเป็นแล้วให้นำข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมได้มาใช้ในการจัดทำบันทึกข้อมูลสถิติภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยอาจจัดทำเป็นรายเดือน/รายปี เพื่อเสนอต่อผู้ที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบภายในหน่วยงาน และกำหนดขั้นตอนที่หน่วยงานควรดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในลักษณะดังกล่าวขึ้นอีกในอนาคต

หลักการดูแลรักษาหลักฐานทางดิจิทัลที่สำคัญมีดังนี้

หัวข้อ	การดำเนินการ
๑. Assessment	การประเมินเพื่อหาจุดที่ต้องดำเนินการจัดเก็บหลักฐานของ Incident ที่กำลังรับมือและตอบสนอง เช่น Hard Disk, RAM, External Hard Disk, Mobile Device เป็นต้น
๒. Acquisition	ดำเนินการจัดเก็บหลักฐานด้วยการทำสำเนา (Duplication/Bit-for-bit Acquisition) ด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม โดยมีข้อควรระวังในเรื่องดังต่อไปนี้ ๑) ต้องป้องกันการเปลี่ยนแปลงของหลักฐานด้วยการใช้งาน Hardware Write Blocker ๒) ต้องคำนึงถึง Volatility หรือความอ่อนไหวต่อการสูญเสียกระแสไฟฟ้าของหลักฐาน เช่น ข้อมูลที่เสี่ยงต่อการสูญหายหากไม่มีกระแสไฟคอยเลี้ยง เช่น RAM ต้องได้รับการเก็บรักษาเป็นอันดับแรก เป็นต้น ๓) ต้องบันทึกรายละเอียดการดำเนินงานทุกขั้นตอนที่ลงมือปฏิบัติอย่างละเอียด ๔) ต้องทำการบันทึกหลักฐาน (Chain of Custody)
๓. Authentication	ทำการตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ Duplicate และเปรียบเทียบกับต้นฉบับด้วยวิธี Cryptographic Hash เช่น MD๕, SHA๑, SHA๒๕๖
๔. Analysis & Report	วิเคราะห์หาข้อมูลจากชุดหลักฐานที่ดำเนินการจัดเก็บเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง หรือเพื่อค้นหาสาเหตุของการเกิด Incident
๕. Archive	จัดเก็บหลักฐานไว้ในที่เหมาะสม ปลอดภัย และบันทึก Chain of Custody Form ทุกครั้งที่มีการเคลื่อนย้ายหลักฐาน พร้อมทั้งระบุเหตุผลของการเคลื่อนย้าย

Chain of custody หรือ “ห่วงโซ่การคุ้มครองพยานหลักฐาน” คือ เอกสารแสดงลำดับการเกิดเหตุการณ์ หรือเอกสารแสดงทุกขั้นตอน ตั้งแต่การยึดเครื่องคอมพิวเตอร์ การดูแลรักษา การควบคุม การวิเคราะห์ และการจัดเก็บหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากหลักฐานที่พบสามารถนำไปใช้ในการยืนยัน

ได้ในชั้นศาล หลักฐานเหล่านี้จึงจะต้องได้รับการจัดการอย่างระมัดระวัง และรอบคอบเพื่อหลีกเลี่ยงข้อกล่าวหาว่าเป็นหลักฐานที่ปลอมหรือทำขึ้นมา

๘.๓.๓ การกำจัดเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Eradication)

การดำเนินการกำจัดภัยคุกคาม ผู้เผชิญเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์จะต้องลบโปรแกรมหรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ (malicious object) ออกให้หมด และตรวจสอบระบบที่ได้รับผลกระทบทั้งระบบเพื่อให้มั่นใจถึงความปลอดภัยด้านไซเบอร์ โดยพยายามให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลน้อยที่สุด ทั้งนี้ การค้นหาสาเหตุของเหตุละเมิดความมั่นคงปลอดภัย และดำเนินการแก้ไขเพื่อกำจัดเหตุการณ์ดำเนินงานทั้งหมดในขั้นตอนนี้ ซึ่งวิธีการการกำจัดสาเหตุที่ทำให้เกิด Incident และผลกระทบ ได้แก่

- การปิดช่องโหว่ของระบบ
- การยกเลิก User Account ที่ผู้บุกรุกใช้เข้าสู่ระบบ
- การแจ้งให้ผู้ใช้งานเปลี่ยนรหัสผ่าน
- การลบโปรแกรมประเภท Backdoor ออกจากระบบ
- การใช้ข้อมูล Indicator of Compromise (IOCs) ในการสแกนหา Malware หรือร่องรอยอื่น ๆ ในระบบที่ยังหลงเหลือของผู้บุกรุกเพื่อดำเนินการกำจัดให้ออกจากระบบทั้งหมด

๘.๓.๔ เรียกใช้งานกระบวนการกู้คืน (Recovery Process)

การดำเนินการเพื่อนำระบบให้กลับมาอยู่ในสถานะปกติ ต้องมีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้มั่นใจว่าระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องจะได้รับการปกป้องอย่างเหมาะสม โดยรวมถึงการเฝ้าระวังเหตุอย่างใกล้ชิด และตรวจสอบระบบที่ถูกกู้คืนในระยะแรกของการนำกลับมาใช้งาน เพื่อป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ ทั้งนี้ สิ่งที่ต้องดำเนินการ ได้แก่

- การทำกู้คืนระบบ (Operating System หรือ Application Software) จากไฟล์ Master Image ที่มีความปลอดภัย
- การกู้คืนข้อมูลจาก Backup Storage

๘.๓.๕ ดำเนินการสอบสวน (Investigate) สาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์

เพื่อทราบสาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการจัดการกับเหตุการณ์ทางความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ดังนี้

๑) ระบุและบันทึกข้อมูล

- รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น บันทึกเหตุการณ์ รายงานการแจ้งเตือน และข้อมูลเชิงลึกอื่น ๆ ที่สามารถช่วยในการสอบสวน

๒) การวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะและลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- วิเคราะห์และสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่แตกต่างกันเพื่อหาแนวทางในการสอบสวน

๓) การสอบสวนเทคนิค

- ใช้เทคนิคทางเทคโนโลยีและเครื่องมือสำหรับการสอบสวน เช่น การวิเคราะห์บล็อกกิจกรรม (Activity Logs) การตรวจสอบบัญชีผู้ใช้ การวิเคราะห์แพทเทิร์นของการโจมตี เป็นต้น

๔) การสัมภาษณ์

- สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบระบบและพยานพิสูจน์อื่น ๆ

๕) การศึกษาข้อความและโค้ด

- การศึกษาข้อความและโค้ดที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาหลักฐานและความรู้เกี่ยวกับวิธีการโจมตี และช่องโหว่ที่เป็นไปได้

๖) การสรุปสมมติฐาน

- สรุปสมมติฐานเกี่ยวกับสาเหตุของเหตุการณ์ และแนวทางที่เป็นไปได้ที่สามารถอธิบายได้

๗) การเขียนรายงาน

- เขียนรายงานสำหรับการสอบสวนเพื่อระบุสาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์ รวมถึงแนวทางแก้ไขและป้องกันในอนาคต

๘) การบูรณาการและการวางแผนการป้องกันในอนาคต

- บูรณาการข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการสอบสวนเพื่อวางแผนการป้องกันในอนาคตและเพิ่มความเข้มแข็งของระบบความมั่นคงปลอดภัย

๘.๓.๖ ดำเนินการตามระเบียบวิธีการมีส่วนร่วม (Engagement Protocols) กับบุคคลภายนอก หรือแนวปฏิบัติการบริหารจัดการบุคคลภายนอก ซึ่งรวมถึงรายละเอียดการติดต่อ ตัวอย่างเช่น ผู้ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์/การกู้คืนและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินคดี

๘.๔ ขั้นการดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Post-Incident Activity)

หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นแล้ว การเก็บรักษาข้อมูลและพยานหลักฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ หรือใช้ในกรณีที่ต้องการร้องทุกข์หรือดำเนินคดี เนื่องจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น อาจเข้าลักษณะเป็นความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนที่ควรดำเนินการเพื่อช่วยในการรับมือและป้องกันเหตุการณ์ที่เป็นไปได้อีกในอนาคต ดังนี้

๘.๔.๑ ขั้นตอนของการดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหา

๑) การวินิจฉัย (Diagnosis) การทำการวินิจฉัยเหตุการณ์เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของการโจมตีหรือปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการหาสาเหตุของเหตุการณ์ให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การแก้ไข (Remediation) การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการปรับปรุงระบบเพื่อป้องกันไม่ให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอีกต่อไป การแก้ไขอาจมีการปรับแก้ระบบเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงกระบวนการ หรือการปรับเปลี่ยนนโยบายในองค์กร

๓) การทบทวนเหตุการณ์ (Incident Review) การทบทวนเหตุการณ์เพื่อทราบถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงการตรวจสอบกระบวนการและมาตรการที่ดำเนินการและการตอบสนองต่อเหตุการณ์

๔) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากเหตุการณ์นั้น ๆ และการดำเนินการในอนาคต ซึ่งอาจจะมีการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีและนโยบายตามความเสี่ยงที่พบ

๕) การปรับปรุงและการเรียนรู้ (Improvement and Learning) การใช้ข้อมูลและประสบการณ์จากเหตุการณ์เพื่อปรับปรุงกระบวนการ นโยบาย และเทคโนโลยี อาจรวมถึงการอบรมพนักงานใหม่และการปรับปรุงระบบการเฝ้าระวังและการตอบสนอง

๖) การรายงาน (Reporting) การรายงานเหตุการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นให้กับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงสถานะและข้อกำหนดในการปรับปรุงและการเรียนรู้

๗) การเขียนรายงานการสำรวจ (Forensic Report Writing) การสร้างรายงานทาง forensic เพื่อระบุประเภทของการโจมตีและเทคนิคที่ใช้ รวมถึงการเก็บหลักฐานและข้อมูลที่สามารถใช้ในการจัดการคดีหรือการแก้ไขปัญหาในอนาคต

๘) การปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนการดำเนินการ (Policy and Procedure Enhancement) การปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการรับมือกับภัยคุกคามเพื่อป้องกันเหตุการณ์ที่เป็นไปได้อีกในอนาคต

๙) การสร้างแผนการป้องกันและการตอบสนอง (Prevention and Response Planning) การพัฒนาแผนการป้องกันและการตอบสนองเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามในอนาคต

๑๐) การควบคุมความเสี่ยง (Risk Control) การนำเสนอและดำเนินการเพื่อควบคุมความเสี่ยงตามผลจากการประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๑๐.๑) ขั้นตอนการจัดเก็บและรักษาข้อมูลและพยานหลักฐานทางไซเบอร์ เป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นมีความปลอดภัยและสามารถใช้งานได้อย่างเหมาะสม

๑๐.๑.๑) การระบุข้อมูลที่จะเก็บรักษา

- ระบุประเภทของข้อมูลที่จะเก็บรักษาอย่างชัดเจน เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เอกสารสำคัญ ข้อมูลการเงิน เป็นต้น

๑๐.๑.๒) การใช้มาตรการความปลอดภัย

- ใช้มาตรการความปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันข้อมูลจากการเข้าถึงโดยมิชอบ รวมถึงการใช้ระบบการเข้ารหัสข้อมูล การตรวจจับและป้องกันการบุกรุก เป็นต้น

๑๐.๑.๓) การใช้เทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูลที่เหมาะสม

- เลือกใช้เทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับประเภทข้อมูล เช่น ฐานข้อมูลที่ปลอดภัย บริการคลาวด์ เป็นต้น

๑๐.๑.๔) การสร้างการสำรองข้อมูล (Backup)

- สร้างการสำรองข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันข้อมูลจากการสูญหายหรือเสียหาย โดยการใช้วิธีการสำรองข้อมูลแบบที่เหมาะสม เช่น การสำรองบนคลาวด์ หรือการใช้เทคโนโลยี RAID

๑๐.๑.๕) การตรวจสอบความปลอดภัยเป็นระยะ ๆ

- ตรวจสอบและปรับปรุงมาตรการความปลอดภัยของระบบเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลยังคงปลอดภัย

๑๐.๑.๖) การกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล:

- กำหนดสิทธิ์และการเข้าถึงข้อมูลให้เหมาะสมแก่ผู้ใช้งานเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต

๑๐.๑.๗) การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ

- ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและรักษาข้อมูลทางไซเบอร์ อย่างเคร่งครัด

๑๐.๑.๘) การบันทึกกิจกรรมการเข้าถึงข้อมูล

- บันทึกกิจกรรมการเข้าถึงข้อมูลเพื่อติดตามและตรวจสอบการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๑.๙) การทำคู่มือและขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูล

- สร้างคู่มือและขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถปฏิบัติตามได้อย่างเป็นระบบ

๑๐.๑.๑๐) การรักษาความลับและการปกป้องข้อมูล

- รักษาความลับของข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลที่มีความสำคัญ

๑๐.๒) การทบทวนหลังการดำเนินการ (After-Action Review Process) เพื่อการเรียนรู้จากประสบการณ์ ปรับปรุงกระบวนการ ป้องกันการเกิดซ้ำ และเตรียมความพร้อมในการเผชิญหน้ากับอุบัติเหตุทางไซเบอร์ในอนาคต

๑๐.๒.๑) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์:

- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น รวมถึงลักษณะของการโจมตี เทคนิคที่ใช้ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับระบบและข้อมูล

๑๐.๒.๒) ทบทวนกระบวนการและมาตรการป้องกัน:

- ตรวจสอบกระบวนการที่ใช้ในการตอบสนองต่อการโจมตีและมาตรการความปลอดภัยที่เคยวางไว้ การทบทวนนี้ช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงความสามารถและข้อบกพร่องของระบบปัจจุบัน

๑๐.๒.๓) วิเคราะห์ความสำเร็จและข้อผิดพลาด

- พิจารณาสิ่งที่ดำเนินไปได้ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง ระบุข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๒.๔) สรุปข้อเสนอแนะ

- สรุปสิ่งที่เรียนรู้และข้อเสนอแนะที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการภัยคุกคามทางไซเบอร์ในอนาคต

๑๐.๒.๕) การแก้ไขและการปรับปรุง

- จัดทำแผนการแก้ไขข้อผิดพลาดและปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในอนาคต

๑๐.๒.๖) การสร้างรายงาน

- จัดทำรายงานการทบทวนภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการแสดงผลของการทบทวนและแนวทางการปรับปรุงต่อไป

๑๐.๒.๗) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้

- สร้างวัฒนธรรมในองค์กรที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการทบทวน

๘.๕ การจัดทำรายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist)

สำนักงาน กสม. จะต้องจัดทำรายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist) ที่เกิดขึ้น โดยมีขั้นตอนในการจัดทำรายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ที่ควรพิจารณาเพื่อให้การตอบสนองต่อภัยคุกคามมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๘.๕.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการตอบสนองทันใจ (Immediate Risk Analysis and Response)

- ประเมินระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ รายละเอียดตามตารางแสดงระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ (Severity Procedure) ดังนี้

ระดับขั้นความรุนแรง (Severity Level)	คุณลักษณะ (Characteristics)
วิกฤติ	๑. บริการที่สำคัญที่ให้บริการบนเครือข่ายของสำนักงาน กสม. ถูกโจมตีในระดับร้ายแรง ส่งผลกระทบรุนแรงต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของสำนักงาน กสม. มีการลุกลามกระจายเป็นวงกว้าง ระบบถูกโจมตีทำลายจนไม่สามารถทำงานให้บริการได้ หรือ ๒. ข้อมูลที่มีความสำคัญหรือข้อมูลที่เป็นความลับถูกบุกรุกและขโมยข้อมูลของหน่วยงานไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือ ๓. สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงาน/เว็บไซต์ของสำนักงาน กสม. ถูกขโมยบัญชีผู้ใช้งาน หรือมีทำลายข้อมูลหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาโดยส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสำนักงาน กสม. อย่างร้ายแรง
ร้ายแรง	๑. บริการที่สำคัญที่ให้บริการบนเครือข่ายของสำนักงาน กสม. ถูกโจมตีส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของสำนักงาน กสม. จนทำให้ระบบหยุดชะงัก/เสียหายจนไม่สามารถทำงานให้บริการได้ หรือ ๒. ข้อมูลที่มีความสำคัญหรือข้อมูลที่เป็นความลับถูกเข้าถึงโดยผู้ที่ไม่มีสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล เช่น เกิดจากการที่มีผู้บุกรุกทำการเจาะระบบเพื่อเข้าถึงข้อมูลสำคัญในระบบได้สำเร็จ หรือมีการบุกรุกเพื่อขโมยข้อมูลรายชื่อผู้ใช้งานหรือรหัสผ่านได้สำเร็จ เป็นต้น ๓. ข้อมูลในระบบของหน่วยงานถูกเข้าถึงหรือถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยผู้ที่ไม่มีสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลได้รับความเสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น ระบบมีการติดไวรัสหรือเวิร์ม เป็นต้น
ไม่ร้ายแรง	๑. บริการที่สำคัญที่ให้บริการบนเครือข่ายของสำนักงาน กสม. ถูกผู้ไม่ประสงค์ดีพยายามโจมตี/เจาะระบบ ระบบยังสามารถทำงานให้บริการได้ตามปกติ แต่ส่งผลทำให้ระบบช้าลง ไปหรือบางฟังก์ชั่นไม่สามารถใช้งานได้ แต่ไม่ถึงขนาดที่จะทำให้ระบบหรือบริการต้องหยุดชะงักหรือไม่สามารถใช้งานได้ทั้งหมด ๒. มีความพยายามเข้าถึงข้อมูลในระบบของหน่วยงาน โดยผู้ที่ไม่มีสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล

- ระบุเหตุการณ์และระดับความรุนแรง ตามตารางดังนี้

ชื่อเหตุการณ์	ระดับขั้นความรุนแรง (Severity Level)		
	ไม่ร้ายแรง	ร้ายแรง	วิกฤติ
ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลที่เป็นความลับของหน่วยงานรั่วไหล			×
ตรวจพบภัยคุกคามบนระบบเครือข่ายของหน่วยงาน ประเภทข่มขู่เรียกค่าไถ่			×
บัญชีสื่อสังคมออนไลน์ของสำนักงาน กสม. /เว็บไซต์สำนักงาน กสม. ถูกขโมยบัญชีผู้ใช้งาน หรือมีทำลายข้อมูลหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา			×
ตรวจพบการโจมตีด้วยวิธีการ SQL Injection		×	
ตรวจพบการโจมตีด้วยวิธีการ Directory Traversal (การเข้าถึงไฟล์ผ่านช่องโหว่ด้านความปลอดภัยของระบบ)		×	
ระบบสารสนเทศถูกโจมตีจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ เช่น การติดไวรัสหรือเวิร์ม		×	
ตรวจพบการโจมตีด้วยวิธีการสแกนช่องโหว่	×		
มีการพยายามคาดเดารหัสผ่านผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก	×		
อีเมลโดเมน @nhrc.or.th ได้รับอีเมลหลอกลวง	×		

- ดำเนินการทันทีในการล็อกเครื่องหรือระบบที่เสี่ยงหรือที่โจมตีอยู่
- แจ้งผู้เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือและการสนับสนุน

๘.๕.๒ การรายงานเหตุการณ์ (Incident Reporting)

- รายงานเหตุการณ์ให้แก่ทีมงานที่เกี่ยวข้อง โดยระบุรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ เช่น วัน เวลา ที่เกิดเหตุ รายละเอียดของเหตุการณ์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๘.๕.๓ การประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ (Assessment and Prioritization)

- ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นและการเสี่ยงที่เป็นไปได้
- จัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ตามระดับความรุนแรง

๘.๕.๔ การแก้ไขและการควบคุม (Mitigation and Control)

- ดำเนินการในการแก้ไขเหตุการณ์เพื่อลดความเสี่ยงและควบคุมสถานการณ์
- ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบและระงับการโจมตี
- รักษาข้อมูลและบันทึกข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ในอนาคต

๘.๕.๕ การสืบค้นและการวิเคราะห์ (Investigation and Analysis)

- สืบค้นและวิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อหาสาเหตุและลักษณะของการโจมตี
- ระบุบทบาทและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเกิดเหตุการณ์

๘.๕.๖ การจัดการการสื่อสาร (Communication Management)

- จัดการการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร เช่น บุคลากรทางบริหาร และทีมงานที่เกี่ยวข้อง

- จัดการการสื่อสารกับผู้ใช้และสื่อมวลชน (สำหรับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสาธารณชน)

๘.๕.๗ การทบทวนและการเรียนรู้ (Review and Learn)

- ทบทวนกระบวนการการจัดการเหตุการณ์ทุกครั้งหลังจากเกิดเหตุการณ์

- วิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์และปรับปรุงกระบวนการในอนาคต

๘.๕.๘ การเก็บรักษาบันทึกและการรายงาน (Documentation and Reporting)

- เก็บบันทึกของเหตุการณ์ทั้งหมด รวมถึงขั้นตอนการตอบสนองและการแก้ไข

- รายงานการเกิดเหตุการณ์ตามความเหมาะสม และตามนโยบายขององค์กร

๙. เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Related Document)

รหัสเอกสาร	ชื่อเอกสาร
-	ใบรายงานผลภัยคุกคามทางคอมพิวเตอร์
-	
-	

ภาคผนวก ก

แผนผังโครงสร้างขั้นตอนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cybersecurity Incident Response)

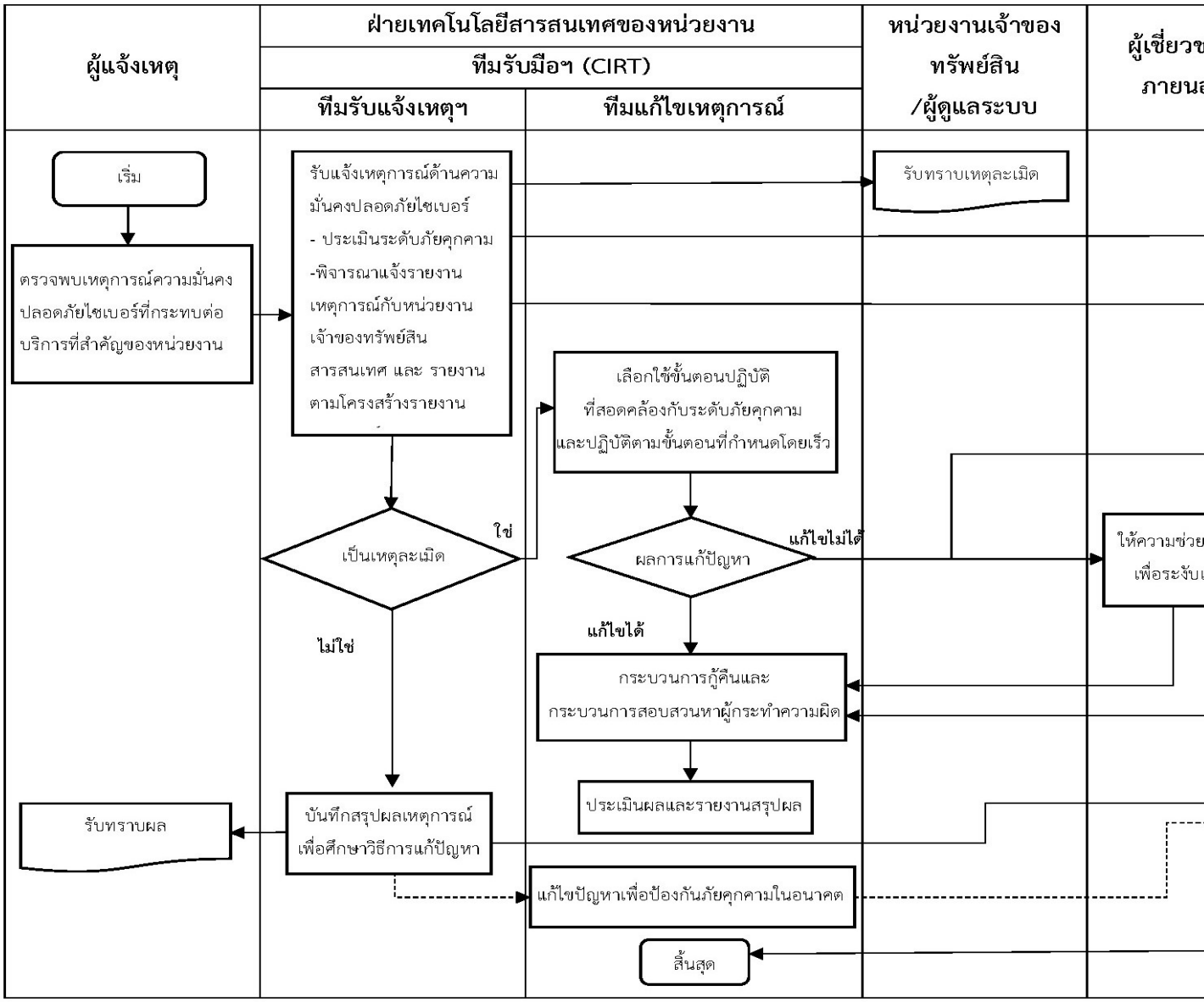
ผู้แจ้งเหตุ
ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน
ทีมรับมือฯ (CIRT)
ทีมรับแจ้งเหตุฯ
ทีมแก้ไขเหตุการณ์
หน่วยงานเจ้าของทรัพย์สิน /ผู้ดูแลระบบ
ผู้เชี่ยวช
ภายนอ
เริ่ม
ตรวจพบเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่กระทบต่อบริการที่สำคัญของหน่วยงาน
รับแจ้งเหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
- ประเมินระดับภัยคุกคาม
-พิจารณาแจ้งรายงานเหตุการณ์กับหน่วยงานเจ้าของทรัพย์สิน สารสนเทศ และ รายงานตามโครงสร้างรายงาน
รับทราบเหตุละเมิด
เลือกใช้ขั้นตอนปฏิบัติที่สอดคล้องกับระดับภัยคุกคามและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดโดยเร็ว
เป็นเหตุละเมิด
ใช่
ไม่ใช่
ผลการแก้ปัญหา
แก้ไขไม่ได้
แก้ไขได้
ให้ความช่วย
เพื่อระงับเ
กระบวนการกู้คืนและกระบวนการสอบสวนหาผู้กระทำความผิด
ประเมินผลและรายงานสรุปผล
รับทราบผล
บันทึกสรุปผลเหตุการณ์เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหา
แก้ไขปัญหาเพื่อป้องกันภัยคุกคามในอนาคต
สิ้นสุด

ภาคผนวก ข

โครงสร้างทีมงานรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

(Cyber Incident Response Team: CIRT)

ผู้รับแจ้งเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ภายในสำนักงาน กสม.

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๑	นายวณัท รุจนันตกุล เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๒๔ ชั่วโมง/ ๗ วัน	๐๘๑-๓๗๖-๘๘๖๓	ผู้รับแจ้งเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ภายในหน่วยงาน	เจ้าหน้าที่รับแจ้งเหตุฯ
๒	นายนพดล คงสมฤทธิ์ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๒๔ ชั่วโมง/ ๗ วัน	๐๙๒-๙๕๙-๑๙๒๕	ผู้รับแจ้งเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ภายในหน่วยงาน	เจ้าหน้าที่รับแจ้งเหตุฯ

โครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber incident Response Team : CIRT)

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ใช้โมเดลโครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในลักษณะแบบรวมศูนย์ ประกอบด้วย ทีมงานรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (ลำดับที่ ๑ - ๑๒) และทีมงานสนับสนุนการดำเนินการของแผนรับมือฉบับนี้ (ลำดับที่ ๑๒ - ๑๙)

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๑	นายภาณุวัฒน์ ทองสุข ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๒๘ panuwat_t@nhrc.or.th	ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง	รับผิดชอบการกำหนดนโยบาย ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา จัดหา สนับสนุนด้านงบประมาณและสื่อสารกับผู้บริหารของหน่วยงาน
๒	นางสาวจิราภรณ์ ทองคำวัฒนะ ผู้อำนวยการสำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๙๐๙ jiraporn.thong@nhrc.or.th	หัวหน้าทีมรับมือฯ (Team manager)	ติดตาม กำกับ ดูแล ควบคุมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๓	นายคเณศศักดิ์ ชัยอินทร์ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๙๐๙ khanatsak_c@nhrc.or.th	รองหัวหน้าทีมรับมือฯ (Deputy team manager)	ทำหน้าที่แทนกรณีหัวหน้าทีมรับมือฯ ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้
๔	นางสุพรรณี ชาติสุข หัวหน้ากลุ่มงานคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๙๗ ๐๘๕-๖๖๑-๗๑๗๘ supunnee_c@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านความปลอดภัย (Incident lead) (หลัก)	ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการความมั่นคงปลอดภัยและเฝ้าระวังความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ให้สามารถควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้
๕	นางสาวจิราพร อาจเจริญ หัวหน้ากลุ่มงานสารสนเทศ	๐๘๐-๐๗๙-๑๕๗๕ jirapon_a@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่เฝ้าระวังความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ	ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๖	นายวณัท รุจนันตกุล เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๘๔ ๐๘๑-๓๗๖-๘๘๖๓ wanut_r@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านความปลอดภัย (สำรอง)	ทำหน้าที่แทนกรณีเจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านความปลอดภัยฯ (หลัก) ไม่อยู่ หรือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้
๗	นายนพดล คงสมฤทธิ์ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๙๒-๙๕๙-๑๙๒๕ kong_somrit@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่เทคนิค (Technical lead) (หลัก)	ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๘	นายสุทธิจิตต์ เวชโสภณ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๑๙๘๖ ๐๘๔-๖๓๔-๕๙๑๙ suttijit_w@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่เทคนิค (สำรอง)	ทำหน้าที่แทนกรณีเจ้าหน้าที่เทคนิค (หลัก) ไม่อยู่หรือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๙	นายนที เกตุรัตน์ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๘๔-๗๐๐-๖๙๕๗ natee_g@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านเครือข่าย (Incident lead) (หลัก)	ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการระบบเครือข่าย และประสานงานระหว่างศูนย์ฯ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ
๑๐	นางสาวกฤติกา ปัญญาโรจน์สุข เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๘๔ kittika_p@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านเครือข่าย (สำรอง)	ทำหน้าที่แทนกรณีเจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านเครือข่าย (หลัก) ไม่อยู่ หรือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้
๑๑	นายกุลกฤษ งามเกิดเกียรติ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๙๖ ๐๖๕-๙๕๑-๕๒๔๕ kunlakit@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านเว็บไซต์ฯ (Incident lead) (หลัก)	ทำหน้าที่ช่วยเหลือ กลุ่มเว็บไซต์ฯ และประสานงานระหว่างศูนย์ฯ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ
๑๒	นางสาวนพรัตน์ พนอพัฒนาชัย เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๘๑ nopparat@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านเว็บไซต์ฯ (สำรอง)	ทำหน้าที่แทนกรณีเจ้าหน้าที่รับมือฯ ด้านเว็บไซต์ (หลัก) ไม่อยู่ หรือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้
๑๓	นางจิราพร ขาวจันทร์ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๘๙-๒๐๙-๖๖๖๔ jirapon_k@nhrc.or.th	ผู้บริหารจัดการความเสี่ยง	ทำหน้าที่ประเมินผลกระทบ-ความเสี่ยงเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
๑๔	ผู้ตรวจสอบและทดสอบจากภายนอก		ผู้ทดสอบเจาะระบบ	ทำหน้าที่ทดสอบเจาะระบบและตรวจสอบความปลอดภัย
๑๕	นายเกรียงไกร แก้วกัน เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๑๙๒๖ kriangkrai_k@nhrc.or.th	ผู้ประสานงานด้านสื่อสารองค์กร (หลัก)	ทำหน้าที่ประสานงานกับโฆษกของหน่วยงาน
๑๖	นางสาวภารดี บุตรพันธ์ เจ้าหน้าที่สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	๐๒ ๑๔๑ ๓๘๘๕ paradee_b@nhrc.or.th	ผู้ประสานงานด้านสื่อสารองค์กร (สำรอง)	ทำหน้าที่แทนกรณีผู้ประสานสานด้านสื่อสารองค์กร (หลัก) ไม่อยู่ หรือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้
๑๗	นายโกเมศ สุบงกช ผู้แทนจากสำนักกฎหมาย	๐๘๔-๐๖๒-๔๑๙๙ komate_law@hotmail.com	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย	ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายของหน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๑๘	นายเอกลักษณ์ ภูมิศาสตรา ผู้แทนจากสำนักกฎหมาย	๐ ๒๑๔๑ ๑๙๒๐ ๐๙๗-๙๗๑-๙๑๙๐ nitikan@nhrc.or.th	เจ้าหน้าที่ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance)	ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายของหน่วยงาน
๑๙	เจ้าหน้าที่จาก สกมช.	๐๒ ๑๔๒ ๖๘๘๘ thaicert@ncsa.or.th	ผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัย	ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการรับมือปัญหาด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ติดต่อที่นำมาเปิดเผย ได้รับความยกเว้นจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๒๔ ข้อ (๕) และมาตรา ๒๖ ข้อ (๑)

หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน่วยงาน	ความเกี่ยวข้อง
๑	ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	๐๒-๑๔๒-๖๘๘๕ (ติดต่อเวลาทำการ), ๐๒-๑๑๔-๓๕๓๑ (๒๔ ชั่วโมง) thaicert@ncsa.or.th	ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ThaiCERT)	หน่วยงานสนับสนุนและให้คำปรึกษาด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
๒	นางสาววรรณา ใจเย็น (eng) นางสาวอัญชลีย์ ชั่งชู	๐ ๒๑๔๑ ๑๔๙๒ karokejung@gmail.com ๐๘๙-๓๐๑-๑๕๒๙ anchalec@ntplc.co.th ๐๒ ๕๗๔ ๘๕๐๔ – ๕ corporate-net@totisp.net	บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)	ฝ่ายโครงข่าย ฝ่ายขาย ฝ่ายให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP)
๓	นายวรสิทธิ์ พันธ์เลิศ	๐๙๘-๘๘๕-๙๒๓๘ ๐๘๑-๔๘๕-๒๓๗๓ worasit.p@woratechnology.com	บริษัท วรเทคโนโลยี จำกัด	บริษัทคู่สัญญารับจ้างดูแลบำรุงรักษาครุภัณฑ์และระบบต่าง ๆ ในห้องควบคุมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
๔	นายปณิธาน คันธมาศ	๐ ๒๑๔๒ ๒๒๓๓ ๐ ๒๑๔๒ ๒๒๐๓	บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด	ส่วนวิศวกรรม ฝ่ายวิศวกรรมและบริหารโครงการ
๕	นายปุณวิพัชร์ นนทะไชย	๐๘๗-๖๑๗-๑๑๑๗	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินโนเวชั่น เทคโนโลยี จำกัด	บริษัทคู่สัญญาดูแลบำรุงรักษาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน
๖	น.ส. ภัทริยา วงศ์สายสถิตย์	๐๖๔-๕๑๖-๔๖๖๖	บริษัท บิซโพเทนเชียล จำกัด	บริษัทคู่สัญญาดูแลบำรุงรักษาระบบแผนงานและการบริหารงบประมาณ
๗.	นางสาวปิยะดา จูมปา	๐๖๒-๔๖๓-๖๖๑๖	บริษัท ไอคอน คอนเนคท์ จำกัด	บริษัทคู่สัญญาดูแลบำรุงรักษาระบบเว็บไซต์ของสำนักงาน กสม.

แผนผัง โครงสร้างทีมงานรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Incident Response Team: CIRT)

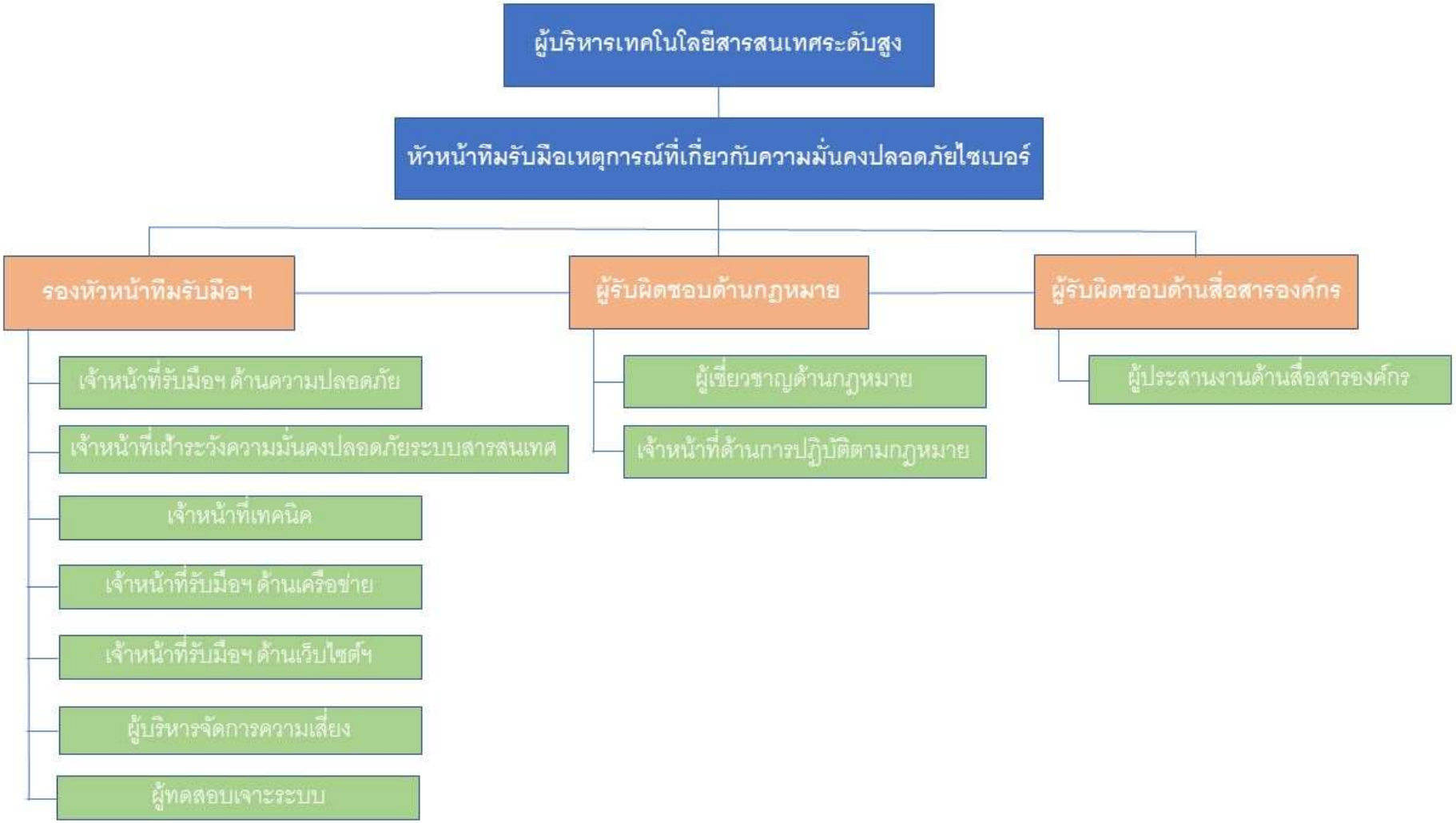

ภาคผนวก ค

รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อรับมือและตอบสนองต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์

(Incident Response Plan)

<u>รายละเอียดขั้นตอนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cybersecurity Incident Response)</u> ดังนี้

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ
๑. การแจ้งเหตุ	ผู้พบเห็น/ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก Incident
๒. ขั้นการเตรียมการ (Preparation) ๒.๑ นโยบายหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ จัดเตรียมทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ๒.๓ เตรียมการป้องกันและแจ้งเตือน ๒.๔ เตรียมรายละเอียดช่องทางการติดต่อสื่อสาร ๒.๕ การให้ความรู้ และวิธีปฏิบัติ ๒.๖ ทดสอบการตอบสนองต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์	ทีมรับมือและตอบสนองต่อ Incident และเจ้าของระบบฯ /ผู้ดูแลระบบ
๓. ขั้นการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคาม (Detection & Analysis) ๓.๑ รับแจ้งเหตุ ๓.๒ วิเคราะห์ความผิดปกติเมื่อได้รับแจ้ง ๓.๓ บันทึกข้อมูลเหตุการณ์ภัยคุกคาม ๓.๔ จัดลำดับความสำคัญของ incident ๓.๕ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก	ผู้รับแจ้งเหตุ ทีมเฝ้าระวังและวิเคราะห์การแจ้งเตือนภัยคุกคามจากอุปกรณ์ตรวจจับ ทีมรับมือและตอบสนองต่อ Incident
๔. การระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Containment) ๔.๑ ควบคุมความเสียหาย ๔.๒ จัดเก็บและดูแลหลักฐานทางดิจิทัล	ทีมรับมือและตอบสนองต่อ Incident
๕. การปราบปรามภัยคุกคามทางไซเบอร์และการฟื้นฟู (Eradication & Recovery) ๕.๑ แก้ไขสาเหตุ และผลกระทบจากการโจมตี ๕.๒ กู้คืนระบบ ข้อมูล และภาพลักษณ์จากความเสียหาย	ทีมรับมือและตอบสนองต่อ Incident
๖. การดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคาม (Post-incident) ๖.๑ เก็บรักษาหลักฐานและบันทึกการดำเนินงาน ๖.๒ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ กลไก แนวปฏิบัติในการรับมือ	ทีมรับมือและตอบสนองต่อ Incident

ภาคผนวก ง

ตัวอย่าง : รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์

(Incident Handling Checklist)

ตัวอย่าง : รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist)

รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์		Complete
ขั้นการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis)		
๑	ตรวจสอบว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือไม่	
๑.๑	วิเคราะห์ตรวจจับสัญญาณเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์	
๑.๒	ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมที่มีความสัมพันธ์กัน	
๑.๓	ดำเนินการสืบค้นข้อมูล (เช่น search engines, ฐานข้อมูลอื่น ๆ เป็นต้น)	
๑.๔	ทันทีที่ผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์เชื่อว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น ให้เริ่มบันทึกการสอบสวนและรวบรวมหลักฐาน	
๒	จัดลำดับความสำคัญในการจัดการเหตุการณ์ตามระดับความรุนแรงของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น	
๓	รายงานเหตุการณ์ดังกล่าวต่อผู้บริหารและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง	
ขั้นการระงับภัยคุกคาม ปราบปราม และฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ (containment, eradication, and recovery)		
๔	บันทึกเหตุการณ์, จัดเก็บและดูแลรักษาหลักฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทั้งหมดก่อนเริ่มกระบวนการกู้คืนซึ่งรวมถึงการได้มาของบันทึกการยึดหลักฐานคอมพิวเตอร์ที่ได้มาหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการสอบสวน	
๕	จำกัดขอบเขต (Containment) ผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์	
๖	ดำเนินการสอบสวน (Investigate) สาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์	
๗	ทำการกำจัดสาเหตุ (Eradicate the incident)	
๗.๑	ระบุช่องโหว่ของระบบที่โดนโจมตีและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น	
๗.๒	กำจัด หรือลบมัลแวร์ และสาเหตุภัยคุกคามอื่น ๆ	
๗.๓	หากมีการตรวจพบว่ามีระบบใหม่ได้รับผลกระทบ (เช่น การติดมัลแวร์ใหม่) ให้ทำซ้ำขั้นตอนการตรวจจับและการวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis)	
๘	เรียกใช้งานกระบวนการกู้คืน (Recovery Process)	
๘.๑	ระบบที่ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามกลับสู่สถานะพร้อมใช้งาน	
๘.๒	ยืนยันว่าระบบที่ได้รับผลกระทบกลับมาทำงานได้ตามปกติ	
๘.๓	หากจำเป็น ให้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ต่อไป เพื่อค้นหาเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่อาจเกี่ยวข้องในอนาคต	
การดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Post-Incident Activity)		
๙	จัดทำรายงานการติดตามผล	
๑๐	จัดการประชุมทบทวนบทเรียนที่เกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว	

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์ระบบที่ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสม. ที่มีความสำคัญ

(Business Impact Analysis)

ระบบงานที่ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสม.

ลำดับ	ระบบงาน	RTO ภายใน	RPO ภายใน	MTPD ภายใน
๑	ระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๒	ระบบแผนงานและการบริหารงบประมาณ	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๓	ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๔	ระบบการเงินการคลัง	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๕	ระบบฐานข้อมูลบัญชีรายชื่อและระบบยืนยันตัวตนผู้ใช้งาน (Active Directory & Authentication Systems & DNS Server)	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๖	ระบบให้บริการข้อมูลผ่านเครือข่าย (File Sharing Server)	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๗	ระบบเว็บไซต์สำนักงาน กสม.	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๘	ระบบบริการเครือข่ายภายใน (Web Portal)	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๙	ระบบเว็บไซต์ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๑๐	ระบบอีเมล์สำนักงาน (Mail Server)	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๑๑	ระบบแอปพลิเคชันสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๑๒ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๑๒	ระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคล (D-Pis)	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๑๓	ระบบสมุดโทรศัพท์	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๑๔	ระบบแจ้งซ่อมคอมพิวเตอร์ออนไลน์	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.
๑๕	ระบบจองห้องประชุม	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.	๒๔ ชม.

หมายเหตุ ความสำคัญของระบบงาน

ระดับความสำคัญ	ผลกระทบต่อผู้ใช้งาน
สูง (๑)	กระทบผู้ใช้งานเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดการหยุดชะงักงานโดยรวม
ปานกลาง (๒)	กระทบผู้ใช้งาน ทำให้เกิดการหยุดชะงักงานเล็กน้อย
น้อย (๓)	กระทบผู้ใช้งานเล็กน้อย ทำให้เกิดไม่สะดวกในการใช้งาน

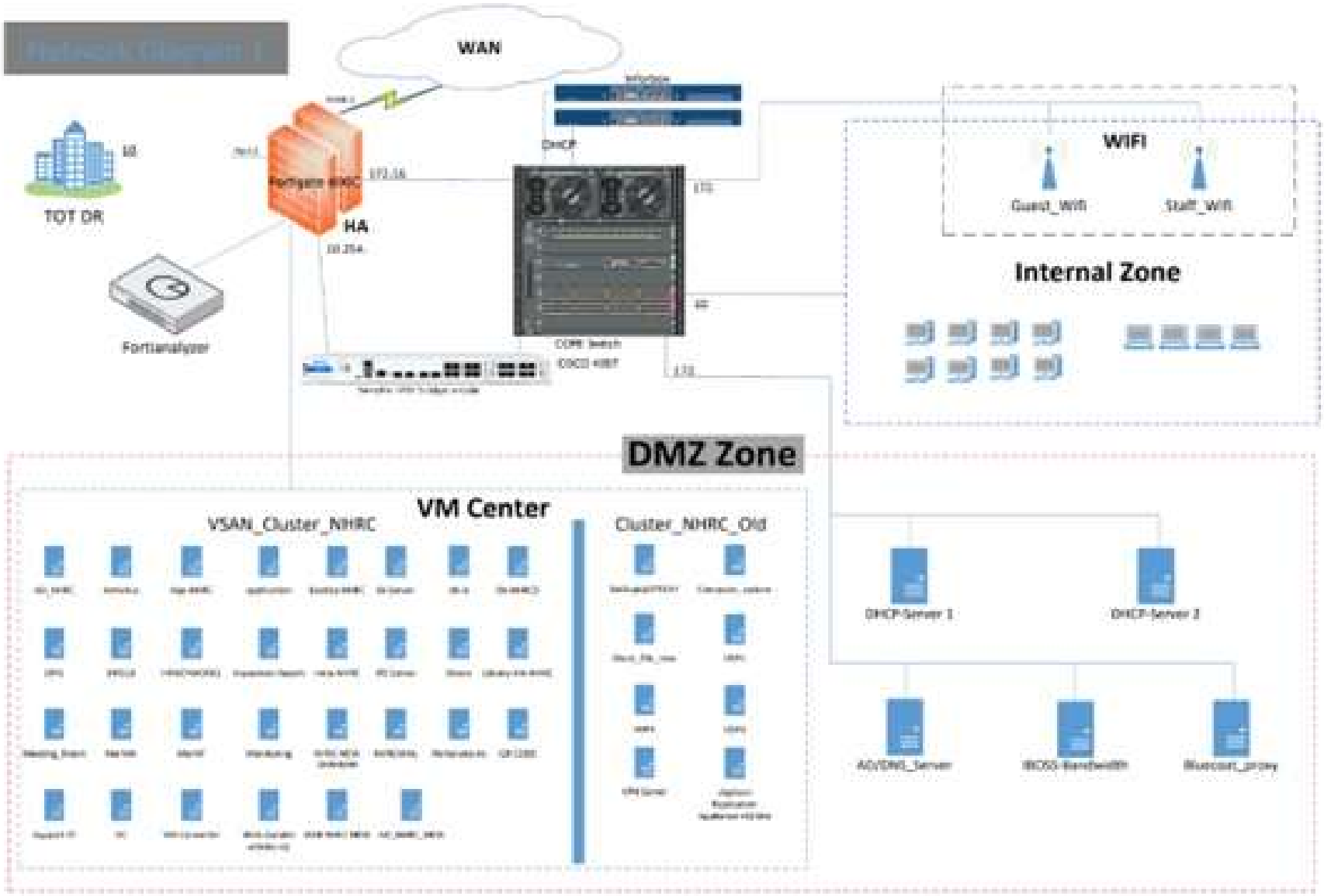
WAN
TOT DR
HA
Fortianalyzer
DHCP
WIFI
Guest_Wifi
Staff_Wifi
Internal Zone
DMZ Zone
VM Center
VSAN_Cluster_NHRC
Cluster_NHRC_Old
DHCP-Server 1
DHCP-Server 2
AD/DNS_Server

ทะเบียนทรัพย์สินด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของสำนักงาน กสม.

รายการ	ยี่ห้อ/รุ่น
๑. ระบบเครื่องปรับอากาศแบบควบคุมความชื้น (Precision Air Conditioning)	ยี่ห้อ Liebert รุ่น PEX ๑๐๓๐ ขนาด ๓๕,๐๐๐ BTU
๒. ระบบสำรองไฟฟ้าอัตโนมัติ (Uninterruptible Power Supply)	ยี่ห้อ Emerson ITA ๒๐kVA
๓. ระบบดับเพลิงอัตโนมัติด้วยก๊าซ HFC ๒๒๗ ea (Fire Suppression System)	ยี่ห้อ Kiddle Fire Protection
๔. ระบบการควบคุมการเข้าออกประตูอัตโนมัติ (Access Control System)	ยี่ห้อ TAFF รุ่น MU-๖๓
๕. ระบบตรวจจับการรั่วซึมของน้ำ (Water Leak Detector System)	ยี่ห้อ Liebert รุ่น LPL ๒๓๐๐
๖. ระบบเฝ้าดูและแจ้งเตือนอัตโนมัติ (Environment Monitoring System)	ยี่ห้อ TCE รุ่น x๒๐๐
๗. อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลแบบภายนอก (External Storage)	ยี่ห้อ EMC รุ่น VNX ๕๓๐๐
๘. หน่วยเก็บข้อมูลสำรอง (Hard Disk)	ยี่ห้อ EMC ๖๐๐ GB/๑๕,๐๐๐ RPM
๙. เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย	HP DL ๓๘๐ G๗
๑๐. เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย	Dell R๗๔๐xd
๑๑. เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย	HP DL ๓๖๐ G๗
๑๒. อุปกรณ์กระจายสัญญาณหลัก	CISCO Catalyst๔๕๐๐E ๗ Slot Chassis for ๔๘ Gbps/slot
๑๓. อุปกรณ์บริหารจัดการการให้บริการบนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (DNS/DHCP Server Appliance)	Infoblox model ๘๒๕
๑๔. อุปกรณ์ป้องกันและตรวจจับการบุกรุก (Intrusion Prevention System)	McAfee Network Security IPS NS๕๒๐๐
๑๕. อุปกรณ์ป้องกันการบุกรุกระบบคอมพิวเตอร์	ยี่ห้อ Fortigate รุ่น ๖๐๐ C
๑๖. อุปกรณ์ควบคุมและบริหารจัดการเว็บแอพพลิเคชั่น (Bandwidth Management)	IBOSS: Web/Application/Bandwidth Management ๒๑๖๐

สื่อสังคมออนไลน์ของสำนักงาน กสม.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

เข้าสู่ Facebook

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

เข้าสู่ Youtube

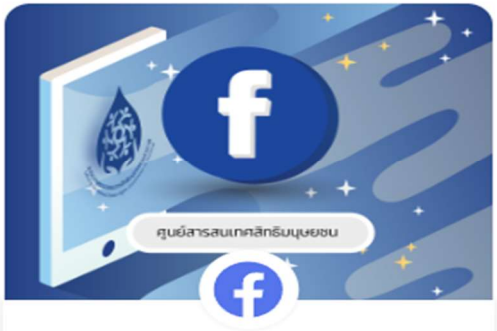

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยนชน

เข้าสู่ Facebook

สำนักงาน กสม.

เข้าสู่ Tiktok

ภาคผนวก ฉ

ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ

ข้อ ๑ การจำแนกหมวดหมู่ของภัยคุกคามทางไซเบอร์

หมวดหมู่	คำอธิบาย
๐	เหตุการณ์จำลอง และการฝึกจู่โจมของหน่วยงานเอง (Training and Exercises)
๑	การพยายามเข้าถึงระบบที่ไม่สำเร็จ (Unsuccessful Activity Attempt)
๒	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)
๓	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยที่หน่วยงานงานกำหนด (Non-Compliance Activity)
๔	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)
๕	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)
๖	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)
๗	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)
๘	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)*
๙	เหตุการณ์ผิดปกติที่ได้รับการวิเคราะห์แล้วว่าไม่ใช่เหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคาม (Explained Anomaly)

ข้อ ๒ ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์แยกตามระดับต่าง ๆ

ประเภทอุปกรณ์เครือข่าย	หมวดหมู่ภัยคุกคาม						
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
Backbone	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	วิกฤต	วิกฤต	วิกฤต
เราท์เตอร์	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	วิกฤต	วิกฤต	วิกฤต
เครื่องแม่ข่ายสำหรับการจัดการเครือข่าย หรือดูแลความปลอดภัย	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ร้ายแรง	ร้ายแรง	วิกฤต	วิกฤต	วิกฤต
เครื่องแม่ข่ายที่ไม่ได้ให้บริการกับสาธารณะ	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ร้ายแรง	ร้ายแรง	ร้ายแรง	ร้ายแรง	ร้ายแรง
เครื่องแม่ข่ายที่เปิดให้บริการกับสาธารณะ	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ไม่ร้ายแรง	ร้ายแรง

ข้อ ๓ การกำหนดระยะเวลาในการแจ้งและการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์

ระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์	การแจ้งเบื้องต้นตามช่องทางที่กำหนด (ภายในเวลา หลังจากการตรวจพบ หรือเกิดเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์)	การแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม (ภายในเวลาหลังจากการตรวจพบ หรือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์)	การแจ้งเหตุภัยคุกคามให้ สกมช. ทราบ (ภายในเวลาหลังจากการตรวจพบหรือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์)
ระดับไม่ร้ายแรง	ภายใน ๒๔ ชั่วโมง	ภายใน ๓๐ วัน	ภายใน ๓๐ วัน
ระดับร้ายแรง	ภายใน ๑ ชั่วโมง	ภายใน ๔๘ ชั่วโมง	ภายใน ๔๘ ชั่วโมง
ระดับวิกฤต	ภายใน ๓๐ นาที	ภายใน ๖ ชั่วโมง	ภายใน ๒๔ ชั่วโมง
ช่องทางการติดต่อ	๐ ๒๑๔๑ ๑๙๒๖ ๐๒ ๑๔๑ ๓๘๘๕ digital@nhrc.or.th	๐๒ ๑๔๑ ๓๙๐๙ jiraporn.thong@nhrc.or.th Cc: digital@nhrc.or.th	๐๒ ๑๔๒ ๖๘๘๘ thaicert@ncsa.or.th

<u>หมายเหตุ</u> กรณีเกิดเหตุการณ์สุดวิสัย หรือเหตุการณ์ไม่คาดคิด หรือมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อระบบสารสนเทศ อาจส่งผลต่อระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เพิ่มขึ้น

ภาคผนวก ช

แบบฟอร์มต่าง ๆ

บันทึกรายงานสถานการณ์เหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

วันที่ :	เวลา :	ผู้บันทึกรายงาน : ติดต่อ :
วันและเวลาที่เกิดเหตุการณ์ :		
สถานะเหตุการณ์ปัจจุบัน :		
ประเภทเหตุการณ์ :		
ระดับความรุนแรง :		
รายละเอียดเหตุการณ์ :		
ผลกระทบที่เกิดขึ้น :		
ความเสียหายที่เกิดขึ้น :		
การรายงานเหตุการณ์ :		
หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ :		
การดำเนินการตอบสนองต่อเหตุการณ์ :		
รายละเอียดเพิ่มเติม :		
ผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์ :		
ข้อมูลติดต่อผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์ :		
วันและเวลาที่มีรายงานความคืบหน้าครั้งถัดไป :		

บันทึกข้อมูลกิจกรรมเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Incident Documentation)

วันที่และเวลา	บันทึกกิจกรรมที่เกิดขึ้น (ข้อเท็จจริง, สถานการณ์ที่เกิดขึ้น, การตัดสินใจ, ผลกระทบ)
๑๒/๑/๖๖ – ๐๙.๐๐ น.	*ทีมรับมือฯ ตรวจสอบพบภัยคุกคามลักษณะ Phishing ทำให้เกิด Ransomware เข้าสู่ระบบเครือข่ายภายในหน่วยงาน*

เอกสาร ก๑ ข้อมูลที่ต้องแจ้ง

ข้อมูลการประสานงานและผลการตรวจสอบภัยคุกคามเบื้องต้น

๑. ข้อมูลการประสานงาน

ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามเหตุภัยคุกคาม

วันที่และเวลาที่แจ้ง

๒. ด้านภารกิจหรือบริการของหน่วยงาน และชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม

ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม

ที่อยู่ของหน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยที่เกิดเหตุภัยคุกคาม

๓. ข้อมูลการติดต่อสำหรับการประสานงานเหตุภัยคุกคาม

ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งงาน

ชื่อหน่วยงาน อีเมล

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน / มือถือ)

๔. ความต่อเนื่องของเหตุภัยคุกคาม

☐ เหตุภัยคุกคามใหม่ ☐ การรายงานข้อมูลต่อเนื่องจากเหตุภัยคุกคามเดิม

๕. ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์

ระบบที่ได้รับผลกระทบมีความสำคัญต่อพันธกิจหลักของหน่วยงานหรือไม่

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์[๑] ในระดับใด (มาตรา ๖๐)

☐ ไม่ร้ายแรง ☐ ร้ายแรง ☐ วิกฤต (ก) ☐ วิกฤต (ข)

☐ ยังไม่สามารถระบุได้

๖. หมวดหมู่ของภัยคุกคาม (แจ้งได้มากกว่า ๑ รายการ)

หมวดหมู่*	คำอธิบาย
หมวดหมู่ที่ ๒	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)
หมวดหมู่ที่ ๓	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงาน (Non-Compliance Activity)
หมวดหมู่ที่ ๔	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)
หมวดหมู่ที่ ๕	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)
หมวดหมู่ที่ ๖	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)
หมวดหมู่ที่ ๗	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)
หมวดหมู่ที่ ๘	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)

* อ้างอิงหมวดหมู่ตามภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติเรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ทั้งนี้ ภัยคุกคามทางไซเบอร์หมวดหมู่ที่ ๐ หมวดหมู่ที่ ๑ และหมวดหมู่ที่ ๙ ไม่เข้าข่ายเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ต้องรายงาน)

[๑] พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดความหมายของ “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” ดังนี้ การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร ก๒ แบบรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์

ส่วนที่ ๑
หมวด ก. ข้อมูลการประสานงานและผลการตรวจสอบภัยคุกคามเบื้องต้น
หมายเลขอ้างอิง (สำหรับเจ้าหน้าที่ สกมช.): โปรดระบุ **หน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามเหตุภัยคุกคาม (ถ้ามี):** โปรดระบุ **วันที่:** เลือกวันที่ **เวลา:** โปรดระบุ
ก๑. ด้านภารกิจหรือบริการของหน่วยงาน และ ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม: โปรดระบุ ที่อยู่ของหน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยที่เกิดเหตุภัยคุกคาม: โปรดระบุ
ก๒. ข้อมูลการติดต่อสำหรับการประสานงานเหตุภัยคุกคาม ชื่อ-นามสกุล: โปรดระบุ ตำแหน่งงาน: โปรดระบุ ชื่อหน่วยงาน: โปรดระบุ อีเมล: โปรดระบุ โทรศัพท์ (ที่ทำงาน / มือถือ) : โปรดระบุ
ก๓. ความต่อเนื่องของเหตุภัยคุกคาม ☐ เหตุภัยคุกคามใหม่ ☐ การรายงานข้อมูลต่อเนื่องจากเหตุภัยคุกคามเดิม
ก๔. ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ ระบบที่ได้รับผลกระทบมีความสำคัญต่อพันธกิจหลักของหน่วยงาน ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์[๒] ในระดับใด (มาตรา ๖๐) ☐ ไม่ร้ายแรง ☐ ร้ายแรง ☐ วิกฤต (ก) ☐ วิกฤต (ข) ☐ ยังไม่สามารถระบุได้

[๒] พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดความหมายของ “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” ดังนี้ การกระทำ หรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด ข. ข้อมูลการตรวจพบภัยคุกคามไซเบอร์

ข๑. วัน เวลา ที่เกิดเหตุภัยคุกคาม

วันที่ : เลือกวันที่ เวลา : โปรดระบุ

วัน เวลา ที่หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทราบเหตุภัยคุกคาม

วันที่ : เลือกวันที่ เวลา : โปรดระบุ

ข๒. วัน เวลา ที่แจ้งเหตุภัยคุกคามให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลทราบ

☐ ยังไม่ได้แจ้ง ☐ แจ้งแล้ว _____

ข๓. หมวดหมู่ของภัยคุกคาม (เลือกได้มากกว่า ๑ รายการ)

หมวดหมู่*	คำอธิบาย
☐ หมวดหมู่ที่ ๒	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)
☐ หมวดหมู่ที่ ๓	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงาน (Non-Compliance Activity)
☐ หมวดหมู่ที่ ๔	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)
☐ หมวดหมู่ที่ ๕	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)
☐ หมวดหมู่ที่ ๖	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)
☐ หมวดหมู่ที่ ๗	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)
☐ หมวดหมู่ที่ ๘	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)
☐ อื่น ๆ	โปรดระบุ

* อ้างอิงหมวดหมู่ตามภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ทั้งนี้ ภัยคุกคามหมวดหมู่ที่ ๐ ๑ และ ๙ ไม่เข้าข่ายเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ต้องรายงาน)

ข๔. ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ บริการ หรือข้อมูลที่ได้รับผลกระทบ:

สถานที่ตั้งของเครื่อง ข้อมูล หรือสินทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบ (เช่น จังหวัด ตำบล ตึก ห้อง):

โปรดระบุ

ชื่อผู้ให้บริการเครือข่ายที่ให้บริการแก่ระบบ บริการ หรือข้อมูลที่ได้รับผลกระทบ :

โปรดระบุ

บริการของระบบ ข้อมูล หรือสินทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบ (เช่น บริการการโอนเงิน):

โปรดระบุ

ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่ได้รับผลกระทบ (โปรดระบุรายละเอียด เช่น ผู้ผลิตหรือยี่ห้อ รุ่นของเครื่องคอมพิวเตอร์): โปรดระบุรายละเอียด

มีผลกระทบต่อการสื่อสาร (ทางโทรศัพท์ หรือ การใช้งานเครือข่าย): โปรดระบุ

รายละเอียดอื่น ๆ: โปรดระบุ

หมวด ค: ข้อมูลการรับมือภัยคุกคาม
ค๑. สถานการณ์หรือการแก้ไขเหตุภัยคุกคาม (เลือกได้มากกว่า ๑ รายการ) ☐ เพิ่งพบเหตุการณ์ ☐ อยู่ในขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ ☐ อยู่ในขั้นตอนการสอบสวน ☐ กำลังลุกลาม ☐ อยู่ในขั้นตอนการระงับภัย ☐ สามารถระงับภัยได้แล้ว ☐ รายงานปิดเหตุการณ์ภัยคุกคามแล้ว ☐ อื่น ๆ: โปรดระบุ
ค๒. สิ่งที่ได้ดำเนินการหรือได้แก้ไขไปแล้ว ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขใด ๆ ☐ ยกเลิกการเชื่อมต่อระบบออกจากเครือข่ายแล้ว ☐ ตรวจสอบข้อมูลจราจร (Log) แล้ว ☐ ตรวจสอบโปรแกรม (แฟ้ม binaries/.exe) แล้ว ☐ กู้คืนกลับมาด้วยระบบหรือข้อมูลสำรองที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ☐ รายละเอียดการแก้ไขภัยคุกคามที่เกิดขึ้นเพิ่มเติม: โปรดระบุ
ค๓. รายละเอียดการรับมือภัยคุกคามอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดระบุ

ส่วนที่ ๒

หมวด ง : รายละเอียดภัยคุกคาม

ง๑. ข้อมูลการตรวจจับและการวิเคราะห์

ง๑.๑ <u>วัน เวลา ที่ผู้โจมตีได้เริ่มต้นเข้าถึงระบบ</u> (System Access)

วันที่: เลือกวันที่ **เวลา:** โปรดระบุ **ไม่ทราบ:** ☐

ง๑.๒ ข้อมูลการพบเห็นเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์

รายละเอียดแหล่งที่มา หรือต้นเหตุของเหตุภัยคุกคาม (เท่าที่ทราบ เช่น คน, ความผิดพลาดของระบบ, ภัยธรรมชาติ, การจู่โจม, ความผิดพลาดจากคนนอกองค์กร):

โปรดระบุ

บุคคล วิธี หรือเครื่องมือที่ตรวจพบภัยคุกคาม (เช่น ผู้ใช้, ผู้ดูแลระบบ, โปรแกรม Anti-virus, IDS, การวิเคราะห์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์, ไม่ทราบ):

โปรดระบุ

รายละเอียดของปัญหาลักษณะคล้ายกันที่หน่วยงานเคยพบมาก่อน (ถ้ามี โปรดระบุรายละเอียด):

โปรดระบุ

ง๑.๓ รายละเอียดผลกระทบจากเหตุภัยคุกคาม (ระบุผลกระทบที่มีเกิดขึ้นต่อ ระบบ คน หรือข้อมูล)

จำนวนระบบ บริการ หรือสินทรัพย์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ได้รับผลกระทบ (โดยประมาณ): โปรดระบุ

ทรัพย์สินที่สำคัญอื่น ๆ ที่อาจได้รับผลกระทบ: โปรดระบุ

จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (โดยประมาณ): โปรดระบุ

มูลค่าความเสียหาย (โดยประมาณ): โปรดระบุ

ในกรณีที่ข้อมูลที่ระบุตัวบุคคลได้รั่วไหล (หรือถูกขโมย):

จำนวนบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล : โปรดระบุ

ชนิดของข้อมูล (เลือกทุกข้อที่ใช่):

☐ ข้อมูลไบโอเมตริกซ์ ☐ ข้อมูลการติดต่อ

☐ ข้อมูลการเงิน ☐ ข้อมูลบุคลากรของรัฐ

☐ หมายเลขบัตรประชาชน ☐ ข้อมูลการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ

☐ ข้อมูลทางการแพทย์

☐ อื่น ๆ : โปรดระบุ

จำนวนข้อมูล (Record) ที่ได้รับผลกระทบ: โปรดระบุ

ผลกระทบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น: โปรดระบุ

๑.๔ <u>รายละเอียดของระบบ หรือข้อมูลที่ได้รับผลกระทบ (Information of Affected System)</u>

หมายเลข CVE: โปรดระบุ

ช่องโหว่ที่ถูกใช้จู่โจม: โปรดระบุ

การใช้ระบบหรือเครื่องที่ได้รับผลกระทบเป็นฐานเพื่อจู่โจมขยายผลไปยังระบบหรือเครื่องอื่น:

โปรดระบุ

อาการหรือสิ่งผิดปกติ (เลือกได้มากกว่า ๑ รายการ)

☐ ระบบล่ม ☐ รายการข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่ผิดปกติ

☐ บัญชีผู้ใช้ถูกสร้างขึ้นมาใหม่โดยไม่ทราบสาเหตุ หรือ บัญชีผู้ใช้มีความผิดปกติ

☐ การจู่โจมด้วยวิศวกรรมสังคม (Social Engineering) ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จ

☐ ประสิทธิภาพของระบบด้อยลง (ทั้งที่รู้ว่าเป็นเพราะเหตุภัยคุกคามและที่ไม่รู้สาเหตุ)

☐ การเปลี่ยนแปลงใน DNS หรือ กฎของ Router หรือกฎไฟร์วอลล์ โดยไม่ทราบสาเหตุ

☐ การยกระดับสิทธิ์การเข้าถึงระบบโดยไม่ทราบสาเหตุ

☐ การตรวจพบการทำงานของโปรแกรมหรืออุปกรณ์ Sniffer เพื่อจับการรับส่งข้อมูลภายในเครือข่าย

☐ การเข้าใช้งานครั้งสุดท้ายของผู้ใช้ที่ไม่สอดคล้องกับการใช้งานครั้งสุดท้ายที่เกิดขึ้นจริง

☐ การแจ้งเตือนจากเครื่องมือตรวจจับการบุกรุก

☐ การเข้ามาลาดตระเวน (Probing) หรือการเรียกดู (Browsing) ที่น่าสงสัย

☐ รูปแบบการใช้งานที่ผิดปกติ ☐ การเปลี่ยนแปลงขนาดไฟล์ไปจากเดิมแบบผิดปกติ

☐ ความพยายามที่จะเขียนไฟล์ของระบบ ☐ การเปลี่ยนแปลงวันที่ของไฟล์ไปจากเดิมแบบผิดปกติ

☐ การแก้ไขหรือลบข้อมูลที่ผิดปกติ ☐ การจู่โจมให้เกิดการปฏิเสธการให้บริการ (DOS, DDOS)

☐ ไฟล์ใหม่ถูกสร้างขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุ ☐ การใช้งานหรือมีกิจกรรมที่เกิดในเวลาที่ผิดปกติ

☐ การแก้ไขหน้าเว็บ ☐ การสร้างแฟ้มข้อมูล setuid หรือ setgid ใหม่ที่ผิดปกติเกิดขึ้น

☐ การเปลี่ยนแปลงในไดเรกทอรีและแฟ้มข้อมูลของระบบปฏิบัติการที่ผิดปกติ

☐ การตรวจพบโปรแกรมเจาะระบบ (Crack utility)

☐ สิ่งที่ผิดปกติไปจากเดิมอื่น ๆ: โปรดระบุ

๑.๕ รายละเอียดของเหตุภัยคุกคามตามลำดับเวลา ตั้งแต่การจู่โจมครั้งแรก จนถึงปัจจุบัน (เช่น ลำดับของการจู่โจม, Attack vector, เทคนิคหรือเครื่องมือที่ผู้จู่โจมใช้ ฯลฯ)

โปรดระบุ

๑.๖ รายละเอียดอื่น ๆ ที่พบเกี่ยวข้องกับเหตุภัยคุกคาม: โปรดระบุ

๒. ข้อมูลการระงับ ปราบปราม และฟื้นฟู

๒.๑ รายละเอียดการดำเนินการเพื่อแก้ไขเหตุภัยคุกคาม: โปรดระบุ

๒.๒ การคาดการณ์ความสามารถฟื้นฟู

โปรดระบุรายละเอียดการฟื้นฟู ทรัพยากรที่ต้องใช้และที่ต้องการเพิ่ม และประมาณระยะเวลาการฟื้นฟู
๓. ข้อมูลกิจกรรมภายหลังการแก้ปัญหา (ถ้ามี)
๓.๑ วัน เวลา ที่เหตุภัยคุกคามสิ้นสุด วันที่: เลือกวันที่ **เวลา:** โปรดระบุ
๓.๒ การดำเนินการเพื่อป้องกันเหตุภัยคุกคามที่คล้ายคลึงกัน: โปรดระบุ
๓.๓ บทเรียนที่ได้จากเหตุภัยคุกคาม: โปรดระบุ

เอกสาร ก๓ แบบรายงานสรุปภัยคุกคามทางไซเบอร์ในหนึ่งรอบปี

ข้อ ๑ สถิติรายปีจำแนกตามหมวดหมู่ของภัยคุกคามทางไซเบอร์[๓]

หมวดหมู่	คำอธิบาย	จำนวน
๐	เหตุการณ์จำลองและการฝึกจู่โจมของหน่วยงาน (Training and Exercises)	
๑	การพยายามเข้าถึงระบบที่ไม่สำเร็จ (Unsuccessful Activity Attempt)	
๒	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)	
๓	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยที่หน่วยงานกำหนด (Non-Compliance Activity)	
๔	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)	
๕	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)	
๖	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)	
๗	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)	
๘	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)	
๙	เหตุการณ์ผิดปกติที่ได้รับการวิเคราะห์แล้วว่าไม่ใช่เหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคาม (Explained Anomaly)	

ข้อ ๒ สถิติรายปีจำแนกตามทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบ

ทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบ	จำนวน
เครื่องแม่ข่าย / แอคทีฟ ไดเรกทอรี (Active Directory)	
เครื่องเวิร์กสเตชัน (Workstation)	
สวิตซ์ (Switch) /เราเตอร์ (Router)	
เว็บไซต์ (Website)	
อื่น ๆ	

ข้อ ๓ สถิติรายปีจำแนกตามระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์[๔]

ระดับภัยคุกคาม	จำนวน
ไม่ร้ายแรง	
ร้ายแรง	
วิกฤต (ก)	
วิกฤต (ข)	

[๓] หมวดหมู่ตามข้อ ๑ ของภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ แต่ละระดับ พ.ศ. ๒๕๖๔

[๔] ระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาคผนวก ซ

รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist)

รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์		Complete
ขั้นการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis)		
๑	ตรวจสอบว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือไม่	
๑.๑	วิเคราะห์ตรวจจับสัญญาณเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์	
๑.๒	ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมที่มีความสัมพันธ์กัน	
๑.๓	ดำเนินการสืบค้นข้อมูล (เช่น search engines, ฐานข้อมูลอื่น ๆ เป็นต้น)	
๑.๔	ทันทีที่ผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์เชื่อว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น ให้เริ่มบันทึกการสอบสวนและรวบรวมหลักฐาน	
๒	จัดลำดับความสำคัญในการจัดการเหตุการณ์ตามระดับความรุนแรงของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น	
๓	รายงานเหตุการณ์ดังกล่าวต่อผู้บริหารและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง	
ขั้นการระงับภัยคุกคาม ปราบปราม และฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ (containment, eradication, and recovery)		
๔	บันทึกเหตุการณ์, จัดเก็บและดูแลรักษาหลักฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทั้งหมดก่อนเริ่มกระบวนการกู้คืนซึ่งรวมถึงการได้มาของบันทึกการยึดหลักฐานคอมพิวเตอร์ที่ได้มาหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการสอบสวน	
๕	จำกัดขอบเขต (Containment) ผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์	
๖	ดำเนินการสอบสวน (Investigate) สาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์	
๗	ทำการกำจัดสาเหตุ (Eradicate the incident)	
๗.๑	ระบุช่องโหว่ของระบบที่โดนโจมตีและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น	
๗.๒	กำจัด หรือลบมัลแวร์ และสาเหตุภัยคุกคามอื่นๆ	
๗.๓	หากมีการตรวจพบว่ามีระบบใหม่ได้รับผลกระทบ (เช่น การติดมัลแวร์ใหม่) ให้ทำซ้ำขั้นตอนการตรวจจับและการวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis)	
๘	เรียกใช้งานกระบวนการกู้คืน (Recovery Process)	
๘.๑	ระบบที่ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามกลับสู่สถานะพร้อมใช้งาน	
๘.๒	ยืนยันว่าระบบที่ได้รับผลกระทบกลับมาทำงานได้ตามปกติ	
๘.๓	หากจำเป็น ให้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ต่อไป เพื่อค้นหาเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่อาจเกี่ยวข้องในอนาคต	
การดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Post-Incident Activity)		
๙	จัดทำรายงานการติดตามผล	
๑๐	จัดการประชุมทบทวนบทเรียนที่เกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว	